

महानगर

केयूलाई विकेन्द्रीकरणतर्फ उन्मुख गराउँछु

२०४५ सालमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय (त्रिवि) बाट स्नाकोत्तर तह जीवविज्ञान विषयमा पढाइ पूरा गरे। त्यसपछि लगत्तै त्रिचन्द्र कलेजमा सहायक लेक्चरर भएर काम शुरु गरिसकेको थिएँ। २०४८ सालमा काठमाडौँ विश्वविद्यालय (केयू) को विधेयक पास भयो र दिवा कक्षा सञ्चालन भयो।

म बिहान त्रिचन्द्र कलेज र दिउँसो भानुभक्त मेमेरियल स्कुलमा पढाउँथे। त्यति बेला काठमाडौँ विश्वविद्यालय (केयू) को केन्द्रीय कार्यालय भानुभक्त स्कुलको नजिकै अम्बिका निवासमा थियो। केयूले प्राध्यापक आवश्यकताको विज्ञापन गर्नुको मेलै पनि निवेदन दिएँ। छनोटमा परे र

केयूमा प्रवेश पाएँ। बिहान त्रिविमा, दिउँसो केयूमा कक्षा शुरु भएको पहिलो दिनबाटै पढाउन शुरु गरेँ। ३ महिनापछि मैले कृषि विश्वविद्यालय अस्ट्रियाको भियानाका लागि विद्यावारिधि छात्रवृत्ति पाएँ। त्यसपछि अध्ययनका लागि अस्ट्रिया गएँ, मन भन्ने सधैं काठमाडौँ विश्वविद्यालयमा

नै थियो। म फर्केर आउँदा त्रिविमा स्थायी भएर पाटन कलेजमा सरुवा भइसकेको थियो। त्यसपछि धुलिखेल बसेर केही समय पाटन क्याम्पस पढाउन जान्थे र दिउँसो काठमाडौँ विश्वविद्यालय आउँथे। यो क्रम लामो समय सम्भव नभएपछि मैले केयू नै रोजेँ। केयूको

स्थापनाको पहिलो दिनबाटै सेवा शुरु गर्नुभएका **प्राडा सुबोध शर्मा**, काठमाडौँ विश्वविद्यालयको चौथो रजिस्ट्रारका रूपमा नियुक्ति पाउनुभएको छ। उहाँसँग नेपाल समाचारपत्रका लागि **भगवती तिमल्सिना** र **मोतीराम तिमल्सिना**ले गरेको कुराकानीको सारसंक्षेप :

केयू कै किन रोजनुभयो ?

मेरो रुचि बढी अनुसन्धानमा हुन्थ्यो। पाटन क्याम्पसमा त्यस्तो वातावरण थिएन। पाटनपाठन राम्रो र विद्यार्थी धेरै भए पनि त्यति बेला त्रिविमा राजनीतिकरणले अनुसन्धानकर्ताहरू पहिचानविहीनको अवस्थामा थिए। तत्कालीन सानोठिमीस्थित विज्ञान तथा प्रविधिका डीन, विश्ववन विश्वविद्यालयले विद्यावारिधि गरेका अनुसन्धानमा रुचि राख्नेहरूलाई काठमाडौँ विश्वविद्यालय उपयुक्त हुने सुझाव पाएपछि एकोहोरो यता लागेको हुँ। केयूमा अनुसन्धानमा रुचि राख्ने प्राध्यापकलाई प्रोत्साहन गर्ने र शिक्षाको गुणस्तर बनाइराख्न शिक्षण संस्थालाई राजनीतिबाट अलग राख्नुपर्छ भन्ने मात्र सुनिन्थ्यो। त्यसैले तत्कालीन उपकुलपति प्राडा सुरेशराज शर्मांले मलाई धेरैपटक प्रशासनिक सेवाका लागि प्रोत्साहित गरिरहनुहुन्थ्यो। तर, मेरो प्राथमिकता प्रशासनिक सेवा नभएकाले अहिले आउने बेला भएको छैन भनी पन्छाउँथे। प्रशासनिक सेवामा भन्दा म सहायक प्रोफेसरबाट एसोसिएट र त्यसपछि प्रोफेसर हुँदै, आफ्नै विभागका समकक्षी साथीहरूलाई विद्यावारिधि गराउने यत्नमा होमिँएँ। क्रमशः विद्यार्थी कल्याणमा निर्देशकको जिम्मेवारी लिँदै विभागीय प्रमुखको जिम्मेवारी आयो, त्यो पनि सम्हालेँ। दोस्रो वर्ष स्कूल अफ साइन्सको डीनको अफर आयो त्यसलाई पनि सहर्ष स्वीकारेँ। डीनको जिम्मेवारी सम्हालिसकेपछि भने सहकर्मी साथीहरूकै सल्लाह शिरोधार्य गरी अब प्रशासनिक सेवाको समेत जिम्मेवारी सम्हाल्नुपर्ने महसूस भयो। सधैंभरि अनुसन्धान मात्र भनेर बसेर सम्भव पनि नहुने रहेछ। जीवनमा अनेकौँ मोड आइरहने रहेछ। हरेक मोडमा आवश्यकता र कथाले मार्गानुसार कलाकारले जस्तै भूमिका निभाउँदै जानुपर्ने रहेछ। त्यही भूमिका निभाउँदै यहाँसम्म आइपुगेको छु।

रजिस्ट्रारको समेत भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ला भनी यसअघि कहिल्यै सोच्नुभएको थियो ?

सोचेको त थिएन। तर, अहिले आएर विश्वविद्यालयले मलाई रजिस्ट्रारको भूमिका समेत तपाईंले नै निर्वाह गर्नुपर्छ भन्दै जिम्मेवारी दिइयो। मेरो डीनको म्याद त अर्को २ वर्ष बाँकी नै थियो। विश्वविद्यालयले रजिस्ट्रारमा मेरो प्रस्ताव कुलपति अर्थात् प्रधानमन्त्री समक्ष पठाएको रहेछ। कुलपतिज्यूबाट प्रस्ताव स्वीकृत भएर आएपछि सेप्टेम्बरको १७ तारिखमा मलाई रजिस्ट्रारमा नियुक्ति गरियो। त्यसपछि सेप्टेम्बर १८ अर्थात् आश्विन २ गतेबाट मलाई नियुक्तिपत्रसहित विधिवतरूपमा रजिस्ट्रारको जिम्मेवारी सुम्पियो।

यति लामो समयको अनुभव, संघर्ष र निरन्तरतापछि प्राप्त यो सफलताले कस्तो अनुभूति मइराखेको छ त ?

लामो समयसम्म काठमाडौँ विश्वविद्यालयको सेवामा सर्मापति मेरो अनुभव र क्षमतालाई मूल्यांकन गरेर मलाई यो जिम्मेवारी सुम्पेको महसूस भइरहेको छ। तसर्थ आगामी दिनमा विश्वविद्यालय र सबै कर्मचारीको हित हुने गरी यो विश्वविद्यालयलाई राष्ट्रमा मात्र हैन अन्तर्राष्ट्रिय जगतमै अग्रगण्य दर्जाको विश्वविद्यालय बनाएर चिनाउने अठोट लिएको छु। यति हुँदाहुँदै पनि अहिले नेपालभित्रै स्तरीय विश्वविद्यालय भए पनि पढाइको वातावरण नभएको भन्दै विद्यार्थी विदेशमा अध्ययन गर्न जाने क्रम बढ्न थालेकाले नेपालमा विद्यार्थी संख्या घट्दै गएको छ। विदेशी विश्वविद्यालयहरू नेपालमा आएर विद्यार्थीलाई होटलहरूमा कार्यक्रम राख्दै त्यही विद्यार्थी भर्ना लिएर नेपाली विद्यार्थीलाई बाहिर लाने गरेका छन्। यसलाई तत्कालै रोक्न सकिएन भने भविष्यमा गम्भीर समस्या उत्पन्न हुन सक्छ।

यसलाई कसरी रोक्न सकिन्छ त ?

अब विश्वविद्यालयहरूले पुरानो ढर्रा र तरिकाले पठनपाठनमा मात्रै जोड दिएर नेपालमा विश्वविद्यालयहरू जीवन्त रहन सक्दैनन्। अब हामी फरक तरिकाले अगाडि बढ्नुपर्छ भन्ने मलाई लागेको छ। यस विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्राडा रामकण्ठ माकजु श्रेष्ठ अत्यन्त सिरजनीय

र निकै ऊर्जाशील हुनुहुन्छ। विदेशमा समेत लामो अनुभव हासिल गरी आउनुभएका उहाँसँग काम गर्दा धेरै कुराहरू सिक्नैछन् होला भन्ने लागेर पनि मैले रजिस्ट्रार पदलाई सहर्ष स्वीकार गरेको हुँ। हाम्रो सहकार्यले विश्वविद्यालयलाई धेरै माथि लान सकिने सम्भावना देखेको छु।

लामो समयदेखि यही विश्वविद्यालयमा रहेर काम गर्नुभएकोले अब केयूलाई कसरी र कस्तो योजना बनाएर अघि बढाउने तपाईंको सोच छ ?

काठमाडौँ विश्वविद्यालय २५ वर्ष पूरा गरेर २६ वर्षमा प्रवेश गरिसकेको छ। यति बेलासम्म अग्रजहरूले थुप्रै राम्रा काम गर्नुभएकोले विश्वविद्यालय सफलताकासाथ यहाँसम्म आइपुगेकोमा कुनै दुविधा छैन। तसर्थ यस अपूर्व योगदानका लागि म सर्वप्रथम सबै अग्रजमा हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु। अब आगामी दिनमा हामीले अर्को केही नयाँ सोच र शैलीका साथ विश्वविद्यालयलाई अगाडि बढाउन सकेनौं भने अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिस्पर्धामा हामी पछाडि पर्छौं कि भन्ने डर छ। विश्वविद्यालयको अर्गनाइजेसन स्ट्रक्चरलाई समायानुकूल परिवर्तन गरी चुस्त बनाउँदै लैजानुपर्छ। चुस्त बनाउने भन्नाले काठमाडौँ विश्वविद्यालयअन्तर्गत हाल रहेका ७ वटा स्कूल (संकाय) लाई विकेन्द्रीकरणतिर उन्मुख गराउँदै लाने हो। यसो गरेको खण्डमा स्कूलको डीन र डीनको मातहतमा काम गर्ने विभागीय प्रमुखले आफूलाई बढी जिम्मेवार महसूस गर्नुहुन्छ। त्यो विकेन्द्रीकरणतर्फ उन्मुख हुनु अनिवार्य भइसकेको छ। विश्वविद्यालयका कुनै पनि विषय राजनैतिक होस् वा आर्थिक त्यसलाई केन्द्रकृत गरियो भने प्राध्यापकहरूले विद्रोह गर्न सक्ने सम्भावना हुन्छ। हरेक प्राध्यापकलाई परीक्षा प्रणालीदेखि लिएर आर्थिक, प्राज्ञिक सबै विषयमा स्वतन्त्रता दिँदै जानुपर्छ र त्यो स्वतन्त्रतालाई उहाँहरूले जिम्मेवारीपूर्ण तरिकाले निर्वाह गर्नुहुन्छ भन्ने मेरो पूर्ण विश्वास पनि छ। मेरो कार्यकालमा यो काम अवश्य पनि पूरा हुनेछ।

अहिले विश्वविद्यालयमा उठिरहेको पारदर्शिताको विषयलाई चाहिँ कसरी सम्बोधन गर्नुहुन्छ ?

प्राध्यापक, कर्मचारीहरूले पारदर्शिता अर्को बढाउँदै लानुपर्छ भन्ने विषय अघि सार्नुभएको छ। पारदर्शिता भनेको प्राध्यापक, कर्मचारीहरूको बढ्दुवाका विषयहरू, दरबन्दीका विषयहरू आउँछ। दरबन्दीमा बढ्दा गर्दा कुन-कुन सर्त (क्राइटेरिया) अपनाइन्छ भन्ने कुरा निर्देशिकाकार्फत सबैको पहुँचमा पुऱ्याउनुपर्छ। त्यसले गर्दा सबैलाई थाहा होस् कि आफू कुन तहमा छु र कुन तहमा पुऱ्यालाई आफूले के-के गर्नुपर्छ ? त्यसो हुन सक्थ्यो भने मात्र कसैले कसैलाई दोष लगाउने ठाउँ हुँदैन र पूर्णरूपमा पारदर्शिता पनि हुन्छ।

स्वदेश र विदेशका विश्वविद्यालयहरूको सिकाई विधि पुरानो शैलीको अर्थ अन्विच्छ नि ?

सरसर्ती हेर्दा देशभित्र र छिमेकी देशका विश्वविद्यालयहरू हेर्ने हो भने धेरै नै परम्परागत तरिकाले गइरहेका छन्। तपाईंहरूले ठीक कुरा उठाउनुभयो। शिक्षकले पढाउने, विद्यार्थीले पढ्ने र डिग्री हातमा दिएर दीक्षित गरेर पठाइदिने। दीक्षित विद्यार्थीले के गरिरहेका छन् त्यसको लेखाजोखा राख्न सकिएको छैन। काठमाडौँ विश्वविद्यालयले पनि हाम्रा दीक्षितहरू कहाँ गए र के गरिरहेका छन् भनी सोधखोज गरेजस्तो लाग्दैन। यसका लागि अल्मुनाइहरूलाई सशक्त बनाउँदै लैजानुपर्छ। यतिमात्र नभई हाम्रा विद्यार्थी दीक्षित भएर जाँदा प्रमाणपत्रसंगै सीपसमेत सिकेर जान सक्षम हुनुपर्छ र बनाउनुपर्छ। त्यही उद्देश्यले काठमाडौँ विश्वविद्यालयले स-साना आइडियाजका लागि इनामसहित सेन्टरहरू खोल्दै लगेको ज्वलन्त उदाहरण हामीसँग छ। हामीले निकालेको उत्पादन गुणस्तरीय हुनुपर्छ। विद्यार्थीले हामीबाट सिकेका सीपले भविष्यमा रोजगारका लागि भौतारिनु नपर्ने र उनीहरूले अरूलाई समेत सिकाएका कुराले रोजगारी पाउन सक्ने क्षमताका विद्यार्थीको उत्पादन

गर्न सक्नुपर्छ। मेरो ४ वर्षको पहल त्यसमै केन्द्रित हुन्छ।

कहिलेकाहीँ प्राध्यापक र विद्यार्थीको पनि असन्तुष्टि आउने गर्छन् ? यी विषयलाई कसरी सम्बोधन गर्नुहुन्छ ?

विश्वविद्यालयका प्राध्यापक सन्तुष्ट हुनुभएको त मृत विश्वविद्यालयमा मात्र सम्भव हुन्छ। प्राध्यापकको असन्तुष्टिले विश्वविद्यालयलाई चलायमान गराइराख्छ। हामीले यसलाई सकारात्मकरूपमा लिनुपर्छ। प्राध्यापकले उठाएका विरोधका स्वरहरू विश्वविद्यालयको भलाइका लागि गरिएका हुन् कि नितान्त व्यक्तिगत स्वार्थका लागि भन्ने कुरा जिम्मेवार पदधारण गरेका पदाधिकारीहरूले केलाउन सक्ने क्षमता हुनुपर्छ। केयू सानो विश्वविद्यालय भएको हुनाले यहाँ प्राध्यापक सबैले सबैलाई चिन्छन्। उहाँहरूले पूरा गर्नुभएको जिम्मेवारीअनुसार समय-समयमा उचित मूल्यांकन हुनुपर्छ। सबैलाई पदाधिकारी बनाउन सम्भव हुँदैन। कहिलेकाहीँ सबैले जिम्मेवारी पाउनुपर्ने कुराले मात्र असन्तुष्टि पैदा हुने गर्दछ। तर, पारदर्शीरूपमा सबैको उचित मूल्यांकन गर्दै जाँदा यस्तो समस्या स्वतः समाधान हुन्छ।

यस्तो हुन नदिन सजिलो उपाय के छ त ?

यसका लागि अर्को एउटा योजना पनि ल्याउनुपर्छ जस्तो लाग्छ। केन्द्रमा मात्र कार्यक्रम राख्नुभन्दा सबै क्षेत्रमा आंगिक क्याम्पसहरूको विस्तार गर्दै जाने र वरिष्ठ प्राध्यापकहरूलाई त्यहाँको जिम्मेवारी दिनुपर्छ। प्राध्यापकको हकमा क्षमताका आधारमा कार्यक्षेत्रको विस्तार गर्नुपर्छ। सानो ठाउँमा कार्यक्षेत्र विस्तार गर्न गाह्रो हुन्छ। विद्यार्थीले ठूलो आकांक्षा लिएर केयूमा प्रवेश परीक्षा दिएका हुन्छन्। चाहँदाचाहँदै पनि सबैलाई समेट्न सकिनेहेका हुँदैनन्। विशेष गरी फार्मसी, कम्प्युटर साइन्सका विषयमा विद्यार्थीको आकांक्षा धेरै देखिएको छ। अरु विषय बेसिक साइन्समा केयूले निर्धारण गरेको शुल्क तिरेर आउने सम्भावना कम छ। एन्लाइड साइन्स विषयमा तोकिएको शुल्क तिरेर आउनेहरू धेरै छन्। बेसिक साइन्समा शुल्क समायोजनका लागि सरकारले लगानी र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्नुपर्छ। यस्तो गर्न सकिए केयूले बेसिक साइन्सलाई सोचेअनुसार बढावा दिँदै जान मद्दत मिल्छ। बेसिक साइन्सविना अन्य साइन्सको आधार नै तय हुन्न। केयूमा आउने विद्यार्थी निकै मेहनती र ताज पहिरेरिएर बाहिर जान पाएकामा मच्च हुने खालका हुन्छन्। यिनै विद्यार्थीलाई भविष्यमा थप जिम्मेवार बनाउँदै लैजानुपर्ने ठूलो चुनौती पनि छ।

अनाकै समयमा मात्र विश्वविद्यालयमा देखिने उदार-चढावलाई कसरी व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ ?

यो समस्या भनेको माग र आपूर्तिमा समान भएन भने आउने समस्या हो। विश्वविद्यालयले मागअनुसारको पूर्ति गर्न सकिरहेको अवस्था छैन। यति बेला भइरहेको संरचनाले पनि माग पूरा गर्न सकिने अवस्था छैन। यसका लागि सबै कार्यक्रम धुलिखेलमा मात्र केन्द्रित गर्न सकिन्न। ४ वर्षको अवधिमा गर्नुपर्ने एउटा महत्त्वपूर्ण काम भनेको शैक्षिक कार्यक्रम एक सिफ्टमा मात्र नभएर दुई सिफ्टमा चलाउने हो। यो कार्यक्रमले काठमाडौँ विश्वविद्यालयमा पढ्न इच्छुक धेरै विद्यार्थीलाई समेट्न सकिन्छ कि भन्ने विश्वास मात्र हो। सकेसम्म धेरैभन्दा धेरै विद्यार्थीलाई समेट्न प्रयत्न गर्नेछौं।

पछिल्लो समयमा विश्वविद्यालयले मेडिकल कलेजलाई मात्र ध्यान दिँदा कलेजको विस्तार त भयो तर गुणस्तरमा भने कमी आयो भन्ने गुनासा आउन थालेका छन् नि ?

केयूले मेडिकल विषयलाई नै प्राथमिकतामा राखेको कुरा साँचो हो। विश्वविद्यालयको स्थापना र उद्देश्य नै एउटै कम्पाउन्डिभित्र विज्ञान र प्रविधिका विषयमा आवासीयरूपमै गुणस्तरीय शिक्षा दिने लक्ष्य लिएकै हो। यो भनेको विदेशी विश्वविद्यालयहरूले दिएजस्तै

विश्वविद्यालयका प्राध्यापक सन्तुष्ट हुनुभएको त मृत विश्वविद्यालयमा मात्र सम्भव हुन्छ। प्राध्यापकको असन्तुष्टिले विश्वविद्यालयलाई चलायमान गराइराख्छ। हामीले यसलाई सकारात्मकरूपमा लिनुपर्छ। प्राध्यापकले उठाएका विरोधका स्वरहरू विश्वविद्यालयको भलाइका लागि गरिएका हुन् कि नितान्त व्यक्तिगत स्वार्थका लागि भन्ने कुरा जिम्मेवार पदधारण गरेका पदाधिकारीहरूले केलाउन सक्ने क्षमता हुनुपर्छ।

शिक्षा दिएर हाम्रा विद्यार्थीलाई विदेश पलायन हुनबाट रोक्ने लक्ष्य हो। नेपाली कामदार विदेश पलायन हुँदा विकास निर्माणका काम गर्न क्षमता नभएका कन्ट्र्याक्टरहरूलाई नै कन्ट्र्याक्टर दिनुपर्ने बाध्यता छ। यो बाध्यताको प्रमुख कारण त्यो तहका अरु नहुनु नै हो। यसमा पनि अभिभावक र विद्यार्थीको छनोटले निर्धारण गर्ने कुरा हो। कतिपय अवस्थामा विश्वविद्यालयले प्राथमिकतामा राखेका विषय विद्यार्थीका रुचिका विषय नहुन पनि सक्छ। अर्को पनि हाम्रो लक्ष्य भनेको पलायन हुन लागेका विद्यार्थीलाई नेपालमै राख्नु अथवा रोक्नु हो। मेडिकल साइन्सले धेरै विद्यार्थीलाई पलायन हुनबाट रोकेको पनि छ।

विद्यार्थी रोक्ने लक्ष्य छ मभिरहेका अर्को पनि विद्यार्थीलाई रोक्न सकिनेको पाइन्छ कसरी रोक्ने त ?

संसार एउटै पृथ्वी हो। सक्भर नेपालको उत्पादन नेपालमै राख्नुपर्छ भने लक्ष्य राख्नुपर्छ। यसका लागि नेपाल सरकारले रोजगारीको अवसर बढाउनुपर्छ। केयूले पनि विद्यार्थीलाई दीक्षित भएर पठाउँदा पनि प्रमाणपत्र मात्र हैन सीप पनि सिकायो भने ती विद्यार्थी यही नै रोजगारीतर्फ केन्द्रित हुन्छन्। यो काठमाडौँ विश्वविद्यालयले राख्नुपर्ने दूरगामी सोच पनि हो।

केयूको गुणस्तरमा कमी आएको अन्विच्छ नि ?

गुणस्तर कमी भएको कुरालाई म स्वीकारिँदैन। गुणस्तर भन्ने विषय कसँग दाँजे। विश्वविद्यालयले आफ्नो गुणस्तरलाई कुन विश्वविद्यालयसँग दाँजे भन्ने हो। केयूको गुणस्तर असाध्य राम्रो छ भनेर अभिभावकले आफ्ना छोराछोरी पठाउने गर्नुभएको छ। यहाँ हाम्रा प्राध्यापक र पदाधिकारीहरूले गुणस्तर पुगेन है भन्ने गुनासो नगरेका होइनन्। यस्ता गुनासाहरू गुणस्तर बढाउनकै लागि भइरहेका हुन्छन्। जुन दिन हामीले यो चर्चा परिचर्चा बन्द गर्छौं त्यो दिनदेखि गुणस्तर खस्केको गएको भन्ने बुझ्नुपर्ने हुन्छ।

पछिल्लो वरग केयूमा राजनीति प्रवेश गरेको चर्चाले प्रश्नस्तै स्थान पाएको छ ? यसले विश्वविद्यालयप्रति हेर्ने दृष्टिकोणमा अलि फरक आएको हो ?

विश्वविद्यालयमा राजनीति गर्नुहुन्छ भन्ने कुरा देशका प्रधानमन्त्री तथा कुलपति केपी ओलीले पनि स्वीकार्नुभएको छ। यस मामिलामा काठमाडौँ विश्वविद्यालय अरु विश्वविद्यालयभन्दा फरक छ। केयूमा राजनीति नगर्ने सोचका साथ विशुद्ध शैक्षिक ज्ञानका लागि मात्र आउने विद्यार्थी धेरै हुन्छन्। राजनैतिक चेतनाको आधारमा विश्वविद्यालयको पठनपाठन नै बिगार्ने उद्देश्यले यहाँ विद्यार्थी आएका छैनन् र भविष्यमा पनि आउला जस्तो लाग्दैनन्। यसमा हामीले गर्व गर्नुपर्छ।

यसपटक पनि सम्बन्धन बढाउने कुरा छ कि ?

राजनीतिबाट यस विश्वविद्यालयलाई टाढै राख्नु आवश्यक छ। सम्बन्धनको राजनीतिले विश्वविद्यालयको गुणस्तरमा समेत ह्रास ल्याउने काम गर्छ। सम्बन्धन भनेको आयमूलक हुन्छ त्यसैले सम्बन्धन हैन आंगिक क्याम्पसका रूपमा यसलाई विस्तार गर्नुपर्छ भन्ने मेरो धारणा छ।

कुलपतिको ऐन संशोधनको प्रस्ताव ल्याउनु, निवर्तमान रजिस्ट्रारले राजीनामा दिनुलाई यहाँले कसरी लिनुभएको छ ?

विश्वविद्यालयको २५औँ वर्षगाँठ मनाउँदै गर्दा विश्वविद्यालयको कुलपतिले नै प्रधानमन्त्री कुलपति राख्नुहुन्छ भन्नुका कारण सबै विश्वविद्यालयमा पुग्न समय अभावले प्रधानमन्त्रीलाई नभ्याइने नेपाल सरकारले बजेट दिएर नभई विश्वविद्यालयहरू आफैँ चल्न सक्नु भनेर हुन सक्छ। वास्तवमा यो प्रधानमन्त्रीको दूरगामी सोच पनि हो। निवर्तमान रजिस्ट्रारले पहिलो कार्यकाल सफलतापूर्वक पूरा गर्नुभएको हो र दोस्रो कार्यकालको यो अवधिमा आएर विश्वविद्यालयभित्र केही मताभिनता आएपछि दिनुभएको राजीनामालाई हामीले त्यति ठूलो विषय मान्नु पनि हुन्छ।

अन्तमा पाठकलाई भन्न अर्को कुरा छुटेको जस्तो लागिरहेको छ कि ?

तपाईंहरूले पहिले नै यति धेरै कुरा सोधिसक्नुभएको छ कि त्यस्तो छुटे जस्तो त केही लाग्दैन। काठमाडौँ विश्वविद्यालय राष्ट्रको पहिचान मात्र नभई यसले अन्तर्राष्ट्रियरूपमै ख्याति कमाइसकेका कारण विदेशी विद्यार्थीसमेत यहाँ अध्ययन गर्न लालायित हुने गरेका छन्। तसर्थ यस विश्वविद्यालयबाट नेपाल र नेपालीले पनि धेरै कुरा सिक्न सक्छन् भन्ने लाग्छ। यसको गुणस्तरीयतालाई अर्को बढाउँदै लानु मेरो सबैभन्दा ठूलो प्राथमिकता हुनेछ। यो चुनौतीलाई पार गर्न मेरो काँधमा पनि ठूलो जिम्मेवारी आएको छ। म विश्वविद्यालयसँग सम्बन्धित सबै प्राध्यापक र कर्मचारीको साथ लिएर बलियो टिमवर्कसहित यो चुनौतीलाई पार गर्न दृढ संकल्पित भएर लाग्नुपर्ने छु।

स्वागत सत्कार

बृटवेलमा सम्पन्न कुमार सातु लाइभ कार्यक्रमपछि लुम्बिनी भ्रमणका क्रममा गायक सानु र गायिका वैशिका बन्दनालाई स्वागत गरिदै।

जापानमा रोमान्स

अभिनेतु सरिता लामिछाने र निर्देशक ऋषि लामिछाने दम्पती जापानमा।

पशुपतिमा मुहूर्त दार्जलिङमा सुटिङ

लिली बिली जोडी प्रदीप खड्का र जसिता गुरुङको अर्को फिल्म लभ स्टेसनको पशुपतिमा मुहूर्त भएको छ भने सुटिङ दार्जलिङमा हुने भएको छ। प्रदीप र जसिताकै हिट जोडी रहने लभ स्टेसनको सोमबार बिहान पशुपति मन्दिरको प्रांगणमा शुभमुहूर्त गरिएको हो।

पूजाआजापछि प्रदीप खड्का, रमेश बुढाथोकी, प्रकाश शाह, रश्मी पाण्डे, रवि डंगोललगायतका कलाकारले मुहूर्त सर्ट दिएका थिए। फिल्मको सुटिङका लागि युनिट आज मंगलबार दार्जलिङतिर लाग्ने भएको छ भने ११ गतेबाट सुटिङ शुरू हुने भएको छ। फिल्ममा रवि डंगोल, श्रद्धा क्षेत्री, सिरू विष्ट, प्रिया रिजाल, कालु राना, दिनेश काफ्ले, विनोदकुमार पौडेललगायतका कलाकारले अभिनय गर्नेछन्।

नायक प्रदीपले लिली बिलीमा आफू र जसिताको जोडीलाई दर्शकले निकै रुचाएकाले लभ स्टेसनमा जोडीका रूपमा प्रस्तुत हुन लागेको बताए। प्रेमकथामा आधारित भए पनि विगतभन्दा यो फिल्ममा आफ्नो भूमिका फरक हुने प्रदीपले दाबी गरे। फिल्म उज्वल छिमेकले निर्देशन गर्दै छन्। फिल्म प्रेम र सामाजिक कथामा आधारित हुने निर्देशक छिमेकले बताए। फिल्ममा लेखन निर्देशक छिमेकका साथमा सुवास सिंह बस्न्यातको रहेको छ भने संगीत शम्भुजित बासकोटा, दीपक शर्मा, अर्जुन पोखरेल र एलिश कार्कीको, कोरियोग्राफी विक्रम स्वारं र शिशिर खाती, छायांकन कुमार महर्जन, छायांकन आलोक शुकलको रहनेछ। काफिया फिल्मको ब्यानरमा गोविन्द शाहीको प्रस्तुति रहने फिल्म काफिया शाही क्रिस र कविरविक्रम शाहीको निर्माणमा बन्दे छ।

बलिउड निर्देशक लाजमीको निधन

बलिउड निर्देशक कल्पना लाजमीको ६४ वर्षको उमेरमा निधन भएको छ।

लामो समयदेखि मुगौला क्यान्सरबाट पीडित लाजमीको धिरुभाइ अम्बानी अस्पतालमा उपचारका क्रममा निधन भएको भारतीय सञ्चारमाध्यमले जनाएका छन्। कल्पना पेंटर ललिता लाजमीकी छोरी र गुरु दत्तकी भतिजी थिइन्।

यथार्थवादी फिल्म निर्देशकका रूपमा चिनिने उनका फिल्महरू महिला केन्द्रित हुन्थे। उनका चर्चित फिल्महरू रुदाली, दमन, दरमियानलगायत छन्। उनले निर्देशक श्याम बेनेगलसँग सहायक निर्देशकका रूपमा बलिउडमा डेब्यु गरेकी थिइन्। उनले निर्देशन गरेको अन्तिम फिल्म थिरगी सन् २००६ मा प्रदर्शन भएको थियो।

कटिनाले सलमानको घरमा उल्टो आरती गरेपछि

१० दिनसम्म चल्ने गणपति उत्सव बलिउडमा निकै ठूलो उत्सवका रूपमा मनाइन्छ। गणेश चौबीको अवसरमा केही बलिउड स्टारले आफ्नो घरमा गणपति पूजा गरे। अभिनेता सलमान खानले पनि सदाभै घरमा गणपति पूजाको आयोजना गरे।

यही मौकामा बलिउडका केही हस्ती सलमानको घरमा पूजाका लागि गए। सलमानको परिवारका साथ नायिका कटिना कैफले आरती गरिन् तर उनको आरती गर्ने तरिका उनको फ्यानलाई भने मन परेन। कटिनाले उल्टो आरती गरेका कारण उनका फ्यानले उनलाई टोलको शिकार बनाएका छन्। उक्त समय सलमानको घरका सम्पूर्ण सदस्य थिए। तर, कसैले कटिनालाई रोकेनन्। कटिनाले आरतीको समय बत्तीलाई दाहिने घुमाउनुपर्नेमा देखे घुमाइरहेकी थिइन्। आरतीको भिडियो बाहिरिएपछि कटिना टोलको शिकार भएकी छिन्। एक युजरले त उनलाई 'अहिलेसम्म यति पनि सिकेकी छैनौं' भनेर कमेन्टसमेत गरेका छन्।

फुलेको वैशसँगै युवराज

लोकप्रिय युवा गायक युवराज चौलागाईं र गायिका अनुष्का पाठकको स्वरमा रहेको फुलेको वैश बोलको आधुनिक गीत म्यूजिक भिडियोसहित हालै सार्वजनिक भएको छ। उक्त गीतको भिडियोलाई युवराजले आफ्नो युट्युब च्यानलबाट सार्वजनिक गरेका हुन्। गीतमा संगीत युवराज चौलागाईंकै रहेको छ भने शब्द र परेन्ज राजन इशानको रहेको छ।

सार्वजनिक रोमान्टिक गीतको भिडियोमा गायक युवराज, गायिका अनुष्का पाठक र मोडल प्रतिभा दवाडीको साथमा सविना गुरुङ र लोकेश थापाको दमदार अभिनय र नृत्य देख्न सकिन्छ। भूषण दाहालले निर्देशन गरेको भिडियोमा सुनील क्षेत्रीको कोरियोग्राफी तथा धीरजजंग शाहको छायांकन रहेको छ।

निशाले संगीतमा ल्याइन् अन्तरा

गायिका निशा देसराको एकल गीत अडियो एल्बम अन्तरा सार्वजनिक भएको छ। शनिबार राजधानीमा आयोजित एक समारोहबीच एल्बमको गायक प्रेमध्वज प्रधान, संगीतकार शक्तिबल्लभ श्रेष्ठ, जुगल डंगोल, गायिका निशा देसरा, गीतकार हेमन्त ओली र विन्ध्यवासिनी म्यूजिक कम्पनीका प्रबन्ध निर्देशक सुवास रेग्मीले संयुक्तरूपमा सार्वजनिक गरेका हुन्।

कार्यक्रममा बोल्दै गायक प्रेमध्वज प्रधानले गीतहरू सबै कर्णप्रिय भएको र निशाको स्वरले अफ उल्कष्ट बनेको बताए। एल्बमका संगीतकार जुगल डंगोलले एल्बमका गीतलाई मौलिक बनाउने प्रयास गरेको बताए भने संगीतकार शक्तिबल्लभले अन्तराभिन्न सबै प्रकारका गीत रहेकाले कर्णप्रिय बनेको बताए। गीतकार हेमन्त ओलीले आफ्नो पहिलो एकल एल्बम भएको जानकारी गराए भने गायिका निशा देसराले एल्बमका गीतबारे थप प्रकाश पारिन्। विन्ध्यवासिनी म्यूजिकका सुवास रेग्मीले संगीत क्षेत्रको समस्याबारे प्रकाश पार्दै अन्तराका गीतहरू कर्णप्रिय भएकाले उत्पादन र वितरण गरेको बताए। कार्यक्रममा गायिका देसराले एल्बममा संगृहित जलापर मुद्रासहित पाँचै गीत प्रत्यक्ष गाएर सुनाएकी थिइन्।

यूनाइटेड सिमेन्ट्स

बहाट छायो १५ बोरा १ बोरा EXTRA आयो

समस्त ग्राहकहरूको साथ तथा विश्वासको सम्मान स्वरूप फेरी यो योजना हाम्रा ग्राहकहरूमाक समर्पण गर्दछौं।

हरेक १५ बोरा यूनाइटेड सिमेन्टको खरिदमा १ बोरा सिमेन्ट सितैमा

शाल्पक नं.: ०१-४४१९१४४, ४४२९२४८ (द्विज अफिस), मोबाइल नं.: ९८०१३०५४०३, ९८०१३०५४२९६, ९८०११०५४२९३

विचार

साहित्य, कला र संगीत, यी तीन कुरामा एउटै पनि नजान्ने मानिस पुच्छर र सिङ नभएको पशुसह हुन्छ।
- भर्तृहरि

जसलाई कहिल्यै आशा लाग्दैन, ऊ कहिल्यै निराश पनि हुँदैन।
- बर्नाड शा

सम्पादकीय

लेपाल समाचारपत्र

सफलताका आधारहरू क्षीण

राष्ट्रप्रमुख, कार्यकारी प्रमुख, मन्त्री सबैको मुखमा भुन्डिएको नारा हो 'सुखी नेपाली र समृद्ध नेपाल'। यो नारा र सरकारको काम गराइमा सामञ्जस्यता आउन सकेको देखिँदैन। यतिखेर दैनिक अत्यावश्यक पर्ने तरकारीदेखि इन्धनसम्मको अचाक्ली मूल्यवृद्धि जनता आक्रान्त भएका छन्। पेट्रोलियम पदार्थमा सरकारले चारपटक मूल्य वृद्धि गरिसकेको छ। दशैंको मुखमा आएर सार्वजनिक यातायातको भाडासमेत बढाइएको छ। गाडीभाडा बढेपछि अब अन्य वस्तुमा पनि कृत्रिम मूल्यवृद्धि नहोला भन्न सकिन्न। चाडबाड नजिकिँदै गर्दा खर्चको जोहो गर्न नसकिएला कि भनेर चिन्तित सर्वसाधारणको जीवन भन्ने कष्टकर हुने भएको छ। यस्तो अवस्थामा सरकारको 'सुखी नेपाली र समृद्ध नेपाल' भन्ने नारा बेमौसमी बाजाजस्तो साबित भएको छ।

दशैंको मुखमा आवागमन सहज गर्न भन्दै भाडा बढाउनेमा सरकारले सहमत जनाएको छ। तरकारीको भाउ आकाशिएकोमा मन्त्रीले समेत कालिमाटी बजारमा अनुगमन गरेको धेरै दिन बितेको छैन। यो राष्ट्रमा केही होला भन्ने आशाको संकेतसम्म नपारेर विदेशिने युवावर्गको संख्या दिन-प्रतिदिन बढिरहेको छ। तर पनि सरकार समृद्धिको नारा भट्ट्याउन छाडेको छैन। समृद्धिको नारालाई घाममा सुकाएर राजनीतिक दलका नेता र तिनका आसपासहरू राज्यको स्रोत-साधनको दोहनमा लागि रहेका छन्। अहिलेसम्मको घटनाक्रमले आमनेपाली सुखी नभई बिचौलिया, आफ्नो स्वार्थ छोड्न नसक्ने नेता, उच्चपदस्थ कर्मचारी, पहुँचवालाहरू सुखी छन् भन्ने देखाएको छ। प्रत्येक नेपाली रोजगारीको अभावले गरिबीको मारमा पिर्सिँदै जाने र टाढाबाटै आएको समृद्धि हुँदै जाने अवस्था उत्पन्न भएको छ। दुई तिहाइको बलमा उभिएको सरकारले समृद्धिको दिशामा माखोसमेत मान्न नसकेको र भविष्यमा मान्न संकेत पनि नदेखाउनुले समस्याका चाडले थिचिएका नेपालीलाई भन्ने निराशा तुल्याएको छ।

आखिर सुखी नेपाली र समृद्ध नेपालको अवधारणा आफैमा अमूर्त भएको छ। त्यसको मूर्तरूपमा परिभाषा गरेर जनताको जनजीवन सहज पार्नेमा सरकारको ध्यान गएको आभास पनि जनताले गर्न सकेका छैनन्। यस्तो अवस्थाले राजनीतिक स्थिरता भए पनि देश समृद्धिको दिशामा अघि बढ्न सक्ने देखिँदैन। सुखी र समृद्धिको नारा चुनावी नारासिबाय अरुथोक होइन भन्ने धारणा जनमानसमा बलियो बन्दै गएको छ। आखिर सरकार राज्यको सुविधा भोग्ने एकमात्र लक्ष्य ठानेर आत्मरतिमा त रमाइरहेको छैन ? जनतामा हल्काफुल्का ठट्टा गरेर निराशा र समस्यालाई छोप्ने अनि भ्रम फैलाउने कार्य त सरकारी तवरबाट भइरहेको छैन ? भन्ने प्रश्नहरू सर्वत्र उठ्न थालेका छन्। आइपरेका समस्याको स्थायी समाधान खोज्ने भन्दा पनि ती समस्यालाई सामान्य टालटुल गरी नागरिकलाई भ्रममा पार्ने काम भइरहेको छ। यतिखेर सरकार असफल भयो भन्ने बेला भइरहेको छ। यतिखेर सरकार असफल भयो भन्ने बेला भइरहेको छ। त्यसैले अब सरकार सचेत हुनै पर्छ।

बालकृष्ण जैनाली

नेपालको परिप्रेक्ष्यमा जुनसुकै तहको पनि जनआन्दोलनलाई भजाएर आफ्नो राजनीतिक स्वार्थ पूरा गर्ने राजनीतिक व्यवसायीहरूले जनताको चाहना पूरा गर्नु भनी गुलियो अश्वसन बाँडेर नै सक्ता पुगे। सत्तामा पुगेपछि आफ्नो दम्भको प्रदर्शनमा अलिकति पनि कतै कमी आयो कि भनेर छप्टाहाट उक्ताले काँग्रेस-कम्युनिस्ट वा वर्तमान सत्तामा पुगेको काँग्रेस होस् वा पञ्चायत व्यवस्थाविरुद्ध आन्दोलनको नाउँमा सत्तामा पुगेको काँग्रेस र कम्युनिस्ट होस् अथवा गणतान्त्रिक सत्ताका सञ्चालक काँग्रेस-कम्युनिस्ट वा वर्तमान दुई तिहाइका शासक नै किन नहुन्, तत्-तत् बेलाका शासकदेखि वर्तमान बेलाका शासकसम्मका काम गराइ र अभिव्यक्ति हेर्दा अपवादको रूपमा कृष्णप्रसाद भट्टराईको सरकार र मनमोहन अधिकारीको छोटो अवधिको सरकारदेखि बाहेक जनताको भावनालाई सम्बोधन गर्नुभन्दा पनि आफ्नै विजयी उन्मादको दम्भ प्रदर्शित गर्नु प्राथमिकतामा परेको देखिन्छ। अनि वरिपरि रहेका आफन्त र विश्वासपात्र भनाउदाहरूका सही गलत जे सल्लाह प्राप्त भए पनि त्यसलाई आत्मसात् गर्नुदेखिबाहेक त्यो सल्लाह र सुझावलाई मनन गरेर सही सुझाव ठहरिएमा मात्र सार्वजनिक गरिनुपर्ने ठाँउमा वास्तविक र न्यायिक विवेचनाको अभावमा सार्वजनिक गर्ने गरिँदा असल र सकारात्मक कार्यको पहिचान नै हुन नसकेको हो कि भन्ने शंका पैदा गराइदिएको छ।

वर्तमान दुई तिहाइको सरकार पनि यही पारामा अगाडि बढे गरेको अनुभूति अब सर्वत्र हुन थालेको छ। प्रधानमन्त्रीलाई देशको चिन्ताभन्दा आफ्नो दलको चिन्ताले सताउन थालेको अनुभूति हुँदै छ। प्रधानमन्त्रीबाट आएका र सार्वजनिक भइरहेका अभिव्यक्तिहरूले उनको आफ्नै स्तर मापन खस्किँदो अवस्थामा अगाडि बढिरहेको विषयमा प्रधानमन्त्री स्वयम् बेखबर रहेको भन्ने कुरा उनको बेलाबेलामा आउने अशुहाउंदा अभिव्यक्तिहरूले स्पष्ट पारिदिएका छन्।

कुनै अमुक दलको अध्यक्ष प्रधानमन्त्री हुन सक्छन् तर प्रधानमन्त्री कुनै अमुक दलको मात्र प्रधानमन्त्री हुन सक्दैन। त्यसैले देशको प्रधानमन्त्रीले आफ्नो दलमा कुनै समस्या देखा परेको हो कि भन्ने महसुस भयो भन्दा प्रधानमन्त्रीको हैसियतले आफ्ना समर्थक र कार्यकर्ताहरूलाई मात्र नभई अप्रत्यक्षरूपमा राज्यका सबै संयन्त्रहरूलाई अरिङ्गालको गोली बनेर प्रस्तुत हुन निर्देशन दिन मिल्दैन। वास्तवमा प्रधानमन्त्रीको उक्त अरिङ्गाल बनेर जाइलाग्नु भनी आएको अभिव्यक्तिप्रति

जानताले प्रधानमन्त्री केपी ओली र उनका दललाई दुई तिहाइ बहुमतसहित चुन्नु भनेको सत्तामा पुगेपछि दललाई केही अप्ठ्यारो पर्नासाथ कार्यकर्ताहरूलाई अरिङ्गाल बनेर जाइलाग्ने किसिमको अभिव्यक्ति प्रवाह गर्न होइछ। उनी र उनको दललाई जस्तोसुकै प्रतिकूल परिस्थिति आइपरे तापनि अबचाँहि माहुरी भएर जनतालाई मह प्रदान गर्नेछन् भन्ने आशयले सत्तामा पुग्नुपर्छ। जति अरिङ्गाल प्रदान गर्ने ?

अरिङ्गाल बन्ने कि माहुरी ?

आफ्नै कार्यकर्ता पत्तिक र शुभेच्छुक पनि उति प्रसन्न देखिँदैनन् अरु प्रतिपक्षी र विरोधीहरूले उक्त भनाइको खोइरो खन्ने कुरा त आफ्नो स्थानमा छँदै छ। तत्कालीन भारतीय नाकाबन्दीविरुद्ध राष्ट्रहितमा कठोर अभिव्यक्ति प्रदान गरेर रातारात हिरो बन्न पुगेका वर्तमान प्रधानमन्त्रीलाई दुई तिहाइको मतसहित जनताले त्यसै शक्तिशाली बनाएका होइनन्। विगतका उनका गुण-दोष जेसुकै भएको भए तापनि उनको स्वास्थ्यस्थितिसमेतलाई जनताले ध्यान दिई यिनलाई प्रधानमन्त्री बनाएमा कम्तीमा पाँच वर्षभित्र परिधिको शासन, अनुशासनपूर्ण शासन अनि संविधान सञ्चालक काँग्रेस-कम्युनिस्ट र कानूनमा उल्लेख गरेभन्दा एकराती पनि दायीबायाँ नहुने शासनको प्रत्याभूति प्रदान गर्न सक्न हुनुहुन्छ नै भनेर लोकले पत्याएर यो अवस्थामा ल्याइपुऱ्याएका हुन्। विडम्बना, अहिलेसम्मको उनको कार्यकाललाई हेर्दा त्यति सन्तोष गरिहाल्नुपर्ने ठाउँ भने देखा पर्न सकेको छैन।

प्रत्येक व्यक्तिका प्रस्तुतीकरणमा आ-आफ्ना शैली हुन्छन्। प्रधानमन्त्रीका पनि प्रस्तुतीकरण गर्ने सम्बन्धमा आफ्ना शैली छन्। आफ्ना अभिव्यक्तिहरूमा उदाहरणसहित उखान टुक्काको प्रयोग गरेर प्रमाणित गर्न खोज्ने उनको विशेषता बनिस्केको छ। विपक्षी तथा विरोधीहरूले राजनीतिक हैसियतले त्यसलाई मोहुरा बनाएर प्रचारप्रसार गर्दा, त्यो जनचासोको विषय होइन। जनचासोको विषय भनेको जनतासँग सम्बन्धित विषयहरूसँग हुन्छ। हाल प्रधानमन्त्रीबाट निर्देशात्मकरूपमा अभिव्यक्ति भएका अरिङ्गाल भएर प्रस्तुत हुनु भन्ने अभिव्यक्ति जनतासँगै सरोकार राख्ने तर जनतासँगै तर्साउने खालको अभिव्यक्तिको विषयभित्र पर्दछ।

जनताले प्रधानमन्त्री केपी ओली र उनका दललाई दुई तिहाइ बहुमतसहित चुन्नु भनेको सत्तामा पुगेपछि दललाई केही अप्ठ्यारो पर्नासाथ कार्यकर्ताहरूलाई अरिङ्गाल बनेर जाइलाग्ने किसिमको अभिव्यक्ति प्रवाह गर्न होइन। उनी र उनको दललाई जस्तोसुकै प्रतिकूल परिस्थिति आइपरे तापनि अबचाँहि माहुरी भएर जनतालाई मह प्रदान गर्नेछन् भन्ने आशयले सत्तामा पुग्नुपर्छ। जति अरिङ्गाल प्रदान गर्ने ? माहुरीको गुण सदैव मह पार्नु नै हो। मह मानवजीवनको लागि अति लाभदायक वस्तुभित्र पर्दछ। माहुरीबाट प्राप्त हुने महलाई थुप्रै रोग-प्रतिरोधात्मक औषधि मानिन्छ। मानव जातिले अति गरेको अवस्थामा माहुरीले पनि कहिलेकाहीँ चिल्नु स्वाभाविक मानिन्छ तर अरिङ्गालको जस्तो कडा विष हुँदैन माहुरीको टोकाइमा।

देशको प्रधानमन्त्रीको बोली र व्यवहार देशकै प्रधानमन्त्री अनुरूपको हुनु आवश्यक छ, न कि कुनै दलको नेताको। ओली

प्रधानमन्त्री भएदेखि आजका अवस्थामासम्म आइपुग्दा कहिलेकाहीँ माहुरीरूपी भनाइ र भूमिकामा देखिन नखोजेका भने पटककै होइनन्। तथापि जतिकै रहेका सल्लाहकारले प्रवाह गर्ने सूचनालाई यथासम्भव क्लेपार मात्र आत्मसात् गर्नुपर्ने ठाउँमा सीधै त्यस सूचनालाई सत्य मानी त्यही अनुसार व्यवहार र अभिव्यक्ति प्रदान गर्ने कार्य गर्दा निरन्तर उनको साखमा धक्का पुगिरहेको भन्ने कुरामा उनी स्वयम् पनि विश्वस्त हुन सकिरहेका छैनन्। निर्मला बलात्कार र हत्या प्रकरणकै विषयमा विद्युत्तीय सञ्चारमाध्यममा हत्या गरिएका निर्मलाको शव मेयरको घरमा लगेको आधारहीन अभिव्यक्ति प्रधानमन्त्रीको मुखबाट सार्वजनिक हुन पुगेको तथ्यले पनि आफूलाई प्राप्त सूचना गलत वा सही के हो भन्ने निकर्षण गर्ने सवालमा पनि उनका सल्लाहकारहरू चुकेका देखिन्छन्।

प्रधानमन्त्री बनेपश्चात उनीबाट व्यक्त हुने अभिव्यक्ति शैलीले उनीप्रति आलोच्य हुनेको संख्या दिन-प्रतिदिन बढ्दै गइरहेको छ। देशकै खेलाडीकै विषयमा किन नहोस्, उनले त्यति बेला क्रिकेट खेलाडी सन्दीपको विषयमा अभिव्यक्त गरेका कुराले विशेष गरी क्रिकेटका पारखीहरूले त्यति रुचाएका थिएनन् जब कि विश्वकपको दौरान क्रोसियाका राष्ट्रपतिले आफ्नो फुटबल खेलाडीप्रति देखाएको सम्मानजनक मायाले विश्व तरंगित भएको थियो। त्यस उसले पनि राजनेतामा हुनुपर्ने गुणलाई हाम्रा देशका प्रधानमन्त्रीसंगायत अन्य नेताहरूले पनि आत्मसात् गर्दा खासै केही बिरिँदैन।

के कुरा पक्का हो भने, देशमा स्थानीय निर्वाचनदेखि केन्द्रीय निर्वाचनसम्मका नतिजाले हरेक निकायमा नेकपाका निर्वाचित प्रतिनिधिहरू नै बढी छन्। स्थानीय स्तरमा न्यायिक समिति भए पनि कतिपय स्थानीय निकायमा निर्वाचित प्रतिनिधिहरू नै बढी छन्।

स्थानीय स्तरमा न्यायिक समिति भए पनि कतिपय स्थानीय निकायमा निर्वाचित प्रतिनिधिहरू नै न्यायिक मार्गबाट विचलित भई पुराना हैकमवादी सोचबाट परिचालित भैरहेका छन्। चाहे ती बोक्सी आरोप कुटपिट हुने होस् वा बलात्कार बनेर देखाऊ। अपराधहरूसमेतमा पीडक र पीडकका परिवारहरूलाई बाध्य पारी मिलापत्र गराउने सवालमा होस् अथवा अन्य कुनै जटिल न्यायिक मामिलामा नै किन नहोस्, वडास्तरीय निकायबाट गैरकानूनी हस्तक्षेप बारम्बार भैरहेका समाचार सार्वजनिक भैरहेका छन्। त्यसमा अर्फे सुधार आउन सकिरहेको छैन। हाल मात्र एक वडाध्यक्षले शिक्षकलाई भकुरेको समाचार सार्वजनिक भयो। समाचारअनुसार भकुरनुपर्नाको कारण त्यति ठूलो पनि थिएन। मात्र ती शिक्षकले वडाध्यक्षलाई नमस्कार गरेनन्, कारण त्यति हो। मानवजीवनमा जन्म र मरण भनेजस्तै प्रायः हरेक पक्षका दुई विधा हुन्छन्। त्यस्तै नमस्कारका पनि दुई विधा

सामाजिक सञ्जाल

दुनियाँकै सबैभन्दा कमजोर मान्छे त्यो हो, जसले आफ्नी श्रीमतीलाई पीडा दिएर आफूलाई बहादुर सम्झिन्छ।

Suman Ghimire
@Soomanghimire

३३ किलो सुनकाण्डमा ठूला माछा पक्राउ पर्छन् भनेर आश गयो तर ठूला माछाको त परेको कुरा पक्राउ परेका सम्पूर्ण प्रहरी अधिकारीहरू साधारण ताख र धरौटीमा रिहा भैसके। अब जेलमा 'गोरे' र उनका केही सहयोगी मात्र छन्। निर्मला हत्याकाण्ड पनि यस्तै हुन्छ। दोषी पक्राउ पर्छ भन्दाभन्दै सेलाएर जान्छ।

Nirmal Bhandari
@Bhandarinirmal5

बैंकको सुन अपचलन

रतिन शाह
केन्द्रीय सदस्य
नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघ

अधिल्ला केही वर्षहरूमा हाम्रो जस्तो गरिब मुलुकमा अत्यधिक परिणाममा सुनको आयात भयो। व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्रकै तथ्यांकलाई आधार मान्दा सन् २०१० मा १६ हजार १ सय ६६ किलो अर्थात् ४१ अर्ब ११ करोड ३६ लाख रुपियाँको हाराहारीमा सुन आयात भएको देखिन्छ।

यतिखेर चाडबाडको मौसम शुरू भइसकेको छ। सुन किन्ने मौसम नै भने पनि हुन्छ यस बेलालाई। तर, बजारमा सुनको हाहाकार छ। साढे ३३ किलो सुनकाण्डपछि नेपाल सरकारको कडाइले गर्दा बजारमा सुन तस्करी भिलाएको अवस्था देखिन्छ। तर, पनि तीजको मौका छोपी सुनको निर्धारित भाउभन्दा प्रतिटोला (११ ६६४ ग्राम) मा ३ हजार रुपियाँसम्म बढी मूल्य लिइरहेको पाइन्छ। एक टोलाभन्दा त्यति धेरै मूल्य थप तिरमा सुन सहजै पाइन्छ भने त्यो सुन कसरी बजारमा आयो। यससम्बन्धमा सरोकारवालाहरूले गम्भीर भएर सोच्नुपर्ने बेला आएको छ।

माथि उल्लिखित तथ्यांकलाई केलाउँदा र सुनको कार्यावधि २०६८ को अनुसूची-२ ले नेपाल सरकारलाई अनिवार्य बुझाउनुपर्ने तथ्यांक हुन्छ र इमानदारीका साथ प्रस्तुत गरेको खण्डमा मागअनुसार सुन अपुग र अपचलन हुने देखिँदैन। व्यापारीले अनिवार्यरूपमा नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने विवरणमा अनुगमन गर्ने निकायले कडाइ गर्नमा चुकेको देखिन्छ।

कार्यावधिमा नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघले सिफारिस गरेको पसल, व्यक्तित्वमा फर्म,

मौज्दात (स्टक) बसेको थियो। जसको कारण बैंकको पूँजीमा सकस उत्पन्न भई सुन व्यापारीहरूले आयातीत सुन किनेनन् भनेर ती बैंकहरूले वाणिज्य मन्त्रालयलाई गुहारपछि सो सुन सल्टियो। त्यस अर्थिक वर्षमा ६ अर्ब ३८ करोड रुपियाँको सुन मात्र आयात भएको देखिन्छ।

यतिखेर चाडबाडको मौसम शुरू भइसकेको छ। सुन किन्ने मौसम नै भने पनि हुन्छ यस बेलालाई। तर, बजारमा सुनको हाहाकार छ। साढे ३३ किलो सुनकाण्डपछि नेपाल सरकारको कडाइले गर्दा बजारमा सुन तस्करी भिलाएको अवस्था देखिन्छ। तर, पनि तीजको मौका छोपी सुनको निर्धारित भाउभन्दा प्रतिटोला (११ ६६४ ग्राम) मा ३ हजार रुपियाँसम्म बढी मूल्य लिइरहेको पाइन्छ। एक टोलाभन्दा त्यति धेरै मूल्य थप तिरमा सुन सहजै पाइन्छ भने त्यो सुन कसरी बजारमा आयो। यससम्बन्धमा सरोकारवालाहरूले गम्भीर भएर सोच्नुपर्ने बेला आएको छ।

माथि उल्लिखित तथ्यांकलाई केलाउँदा र सुनको कार्यावधि २०६८ को अनुसूची-२ ले नेपाल सरकारलाई अनिवार्य बुझाउनुपर्ने तथ्यांक हुन्छ र इमानदारीका साथ प्रस्तुत गरेको खण्डमा मागअनुसार सुन अपुग र अपचलन हुने देखिँदैन। व्यापारीले अनिवार्यरूपमा नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने विवरणमा अनुगमन गर्ने निकायले कडाइ गर्नमा चुकेको देखिन्छ।

कार्यावधिमा नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघले सिफारिस गरेको पसल, व्यक्तित्वमा फर्म,

एसोसिएट फर्मलाई मात्र वाणिज्य बैंकहरूबाट सुन किनन पाउने प्रणालीको विकास गरेको छ। यति हुँदाहुँदै बैंकबाटै बजारमा आएको सुनमा समेत अपचलन भइरहेको छ। यसको प्रस्ट उदाहरणका रूपमा महासंघबाट सिफारिस हुँदा एउटै घरपरिवारबाट कागजीरूपमा मात्र खडा भएका विभिन्न फर्म र व्यवसायीले सिफारिस लैजाने र बैंकबाट सुन हत्याउनुका साथै अपचलनसमेत गर्दै आएको देखिन्छ। यो कुरालाई संघ र महासंघको प्रमुख पदमा आसीन व्यक्तिहरूले मनन गर्न जरुरी भइसकेको छ।

हाल भइरहेको सुनको अपचलन रोक्नका लागि कार्यावधिको अनुसूची-२ अनुसारको विवरण अद्यावधिक गर्नमा कडाइ गर्ने र सरकारलाई अनिवार्यरूपमा नबुझाईकन बैंकबाट पुनः सुन किन्न नपाइने व्यवस्था गर्ने हो भने पनि केही हदसम्म अपचलनमा कमी आउनेछ। यस्तै, सुन चाँदी खरिदमा महासंघले निर्धारण गरेको ग्राहक पहिचान परिचय (केवाईसी) लाई सुन तथा गहना बिक्री गर्दा अनिवार्यरूपमा लागू गर्न सकेको खण्डमा बजारमा सुनको अभाव हट्ने मात्रै नभई अपचलन पनि रोकिने देखिन्छ।

यसका लागि नागरिकता प्रमाणपत्र या राहदानीलाई प्रयोगमा ल्याउन सकिन्छ। यस कार्यावधि सुनचाँदी व्यवसायीको दायित्व पनि पालना भएको देखिन्छ। किनभने सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ मा पेशागत व्यवसायीले आफ्नो पेशागत कामको

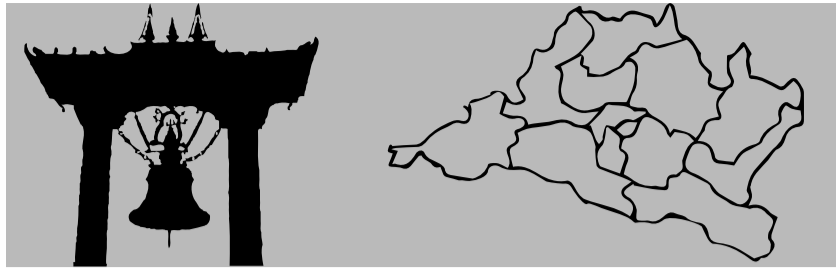
सिलसिलामा कुनै शंकास्पद कारोबारको समाको थाहा पाएमा निजले सोको जानकारी वित्तीय जानकारी इकाइलाई तुरुन्त दिनुपर्ने उल्लेख हुँदा सुन खरिदमा ग्राहक पहिचान नगर्दा सम्पत्ति शुद्धीकरण हुने सम्भावना बढ्दो छ।

उता, सुन र चाँदी विलासिताको वस्तु भएको हुँदा ती वस्तुहरूको आयातमा सरकारले अकुश लगाउनु स्वाभाविकै हो। हाल देशको शोधनान्तर घाटा वृद्धि भएको अवस्थामा सुन र चाँदीको अपचलन रोक्न सकिन्छ। त्यसका लागि सरकारले सुन र चाँदीको गरगहनामा मूल्य अभिवृद्धिकर (भ्याट) लगाउनु अत्यावश्यक भएको छ। छिमेकी देश भारतमा सुन र चाँदीको गरगहनामा भ्याटको राम्ररी कार्यान्वयन भइरहेको छ। उनीहरूले सुन र चाँदीको गरगहनामा फरक भ्याट लिएका छन्। त्यस गर्नुको प्रमुख उद्देश्य बढी राज्य संकलन गर्नुभन्दा सुन र चाँदीको क्रेताहरूको तथ्यांक संकलन गर्नमा सहज बनाउने हो। नेपालको सन्दर्भमा पनि सुन र चाँदीको गरगहनामा न्यून दरमा भ्याट लगाउँदा थप राजस्व संकलन हुनुका साथै सुन र चाँदीको अपचलन हुनबाट रोक्ने अप्ठेक उपाय साबित हुन पुग्छ।

अतः सुनको गरगहनामा भ्याट लागू गरेर वर्तमान कोटा प्रणाली हटाई सुनको गरगहनाको उत्पादन तथा बिक्री कार्यावधि खुल्ला छोड्नुपर्छ। यसबाट व्यावसायिक हक-अधिकार प्राप्त हुनेछ भने त्यसको परिणामस्वरूप तयारी गरगहना विदेशमा निर्यात गर्न अवसर पनि आउनेछ।

प्रदेश-३

अध्यक्ष प्रचण्डले भन्नुं १२ सय मेगावाटको जलाशययुक्त बुढीगण्डकी जलविद्युत् परियोजना चिनियाँ कम्पनी गेजुवालाई दिने सरकारको निर्णयका बारेमा प्रचण्डले मुख खोलेका छन्। उनले आफू प्रधानमन्त्री भएको बेलामा गरेको निर्णयमा नै अहिलेको सरकार आइपुगेको टिप्पणी गरे।

25
Tuesday
2018, SEP

कम्युनिस्ट सरकारले परिणाम नदेखाए सकिन्छौं : प्रचण्ड

‘राजधानीका लागि काभ्रे उपयुक्त’

मोतीराम तिमलिस्ता, काभ्रे

प्रदेश नम्बर ३ का भौतिक तथा पूर्वाधारमन्त्री केशव स्थापितले प्रदेशको राजधानी तत्काल तोकन आग्रह गरेका छन्। ‘राजधानी नतोक्दा न विकास निर्माण भयो, न राजधानीका लागि मकवानपुर पायक बन्यो’ -मन्त्री स्थापितले भने।
प्रदेश सरकारले काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको बनेपा नगरपालिकामा पर्वत प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरको पार्कसहितको संरचना निर्माण गर्ने उद्देश्यले सम्भाव्यता अध्ययनका लागि २ करोड रकम विनियोजन गरेको छ। उक्त बजेट कार्यान्वयन र उद्देश्यका बारेमा जानकारी दिँदै मन्त्री स्थापितले तत्काल राजधानी तोकौं काम गर्ने वातावरण बनाउनुपर्नेमा जोड दिए। ‘न कर्मचारी बस्ने स्थान छ, बसेका कर्मचारी होटलमै खाने र सुत्ने गर्दा तलब सबै सकिप्यो छ, सांसदसमेत बैठक सकिप्यो छ’ भन्ने कुरा उल्लेख गर्दै उहाँले भने। ‘राजधानी र अन्य उपयुक्त विकासका लागि काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला उपयुक्त हुन्छ।’ जिल्लाको व्यापारिक

केन्द्रसमेत रहेको बनेपालाई राजधानीको केन्द्र र व्यापारिक हबसँगै विकासको हबमार्फत आर्थिक इन्जिन बनाउनुपर्नेमा स्थापितले जोड दिए।
जिल्ला समन्वय समिति काभ्रेका प्रमुख उद्व केशीको अध्यक्षतामा सम्पन्न छलफल कार्यक्रममा बोल्दै मन्त्री स्थापितले बनेपा र आसपासको क्षेत्रलाई क्रिकेट स्टेडियम, स्वास्थ्य बाटिका, एकीकृत बस्ती, विश्व अध्ययन केन्द्र, नाट्य घर निर्माण, हिलेजलजलेमा ताल निर्माण गरी खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्थापन, लायकु दरवारको पुनर्निर्माणपछि पर्यटकले हेर्ने आकर्षक स्थान बनाउन प्रदेश सरकारले आवश्यक रकम उपलब्ध गराउने बताए।
बनेपा नगरपालिका-१२ मा रहेको वासुकी थुम्कीलाई पर्याप्टन केन्द्रका रूपमा विकास गर्न कुन-कुन विकासको मोडल अपनाउंदा सम्भव छ ? कसरी व्यक्तिले उक्त क्षेत्रमा आएर खर्च गर्न सक्ने अवस्था बन्न सक्छ ? भनेर सम्भाव्यता अध्ययनका लागि २ करोड रकम विनियोजन भएको र अन्य शीर्षकबाट समेत उक्त क्षेत्रका लागि विकासका लागि काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला सांसद वसन्धरा हुमागाईले बताइन्।

विश्वको अध्ययन केन्द्र बनाउन नाट्य घर, फिल्म तथा नाटक लेखन र चिन्तन गर्ने एकांत र आनन्दको स्थान बनाउन काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लालाई राजधानी बनाउनुपर्नेमा आफ्नोसमेत मत रहेको मन्त्री स्थापितले बताए। ६ वर्षेदेखि काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाका विभिन्न स्थानमा अध्ययन गरी वासुकी स्थानलाई उपयुक्त स्थान ठानेर रकम विनियोजन गरेको उनले बताए।
प्रदेश सांसद वसन्धरा हुमागाई, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख उद्व केशी, प्रमुख जिल्ला अधिकारी कृष्णबहादुर राउत, बनेपा नगरपालिका प्रमुख लक्ष्मीनरसिं बादे, उपप्रमुख रेखा सापकोटा दाहाल, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भोजराज धिमिरेलागायतले बनेपा नगरको विकासमा प्रदेश सरकारको समन्वय र सहकार्यमा प्रतिबद्ध रहेको बताए।
सम्भाव्यता अध्ययनका लागि भौतिक तथा पूर्वाधार मन्त्रालयका सचिव सिनियर डिभिजन इन्जिनियर शरद मानन्धर, इन्जिनियर अनन्ध्याम श्रेष्ठ र कल्पनादेवी शाक्य सहभागी भएका थिए। केही वर्षभित्रै उक्त स्थानमा विश्वस्तरको संरचना निर्माण गरिसक्ने मन्त्री स्थापितले बताए।

नेपाल समाचारपत्र

चितवन
नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका अध्यक्ष एवं पूर्वप्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले कम्युनिस्ट पार्टीको दुई तिहाइ बहुमतको सरकारले काममा परिणाम नदेखाए सकिने खतरा रहेको बताएका छन्। जिल्ला समन्वय समिति चितवनको दोस्रो जिल्ला सभाको उद्घाटन सत्रलाई सोमबार सम्बोधन गर्दै अध्यक्ष प्रचण्डले स्थानीय तहदेखि केन्द्रसम्म नै जनताको अपार समर्थनसहितको सरकार रहेको बेलामा पनि काम गर्न नसकिँ सकिने खतरा रहने टिप्पणी गरे। उनले भने- विकास निर्माण र रचनात्मक काममा प्रतिपक्षले पनि सहयोग गर्नु भनेको छ, तलदेखि माथिसम्म नै हाम्रो सरकार छ, यतिबेला गर्न नसकेको दोष कसलाई दिने ?
जनताले दिएको विश्वासअनुसार सबैले जिम्मेवारीपूर्वक काम गर्नुपर्ने अध्यक्ष प्रचण्डको भनाइ छ। ‘हामीले काम गर्न सकेौं भने जनताले हामीलाई पत्याइरहन पर्दछ भन्ने आवश्यकता

छैन, जनताले विकल्प खोज्छन्’, अध्यक्ष प्रचण्डले अगाडि थपे- ‘यो त कम्युनिस्ट पार्टीका लागि निकै दुर्भाग्यको विषय हुन्छ।’ हरेक स्थानीय तहले प्राथमिकता निर्धारण गरेर हरेक वर्ष गर्ने कामको योजना बनाउने र जनतालाई यथार्थ विषयका बारेमा जानकारी दिन सक्नुपर्ने उनको भनाइ छ।
फरक प्रहृषमा कुरा गर्दै नेकपाका अध्यक्ष प्रचण्डले चीन, भारत र नेपाल मिलेर

जोइन्ट भन्चरमा ठूला परियोजना निर्माणका लागि अहिलेको समयानुकूल भएको बताए। ‘हामीले १२/१५ हजार मेगावाटका ठूला विद्युत् परियोजना निर्माण गरी अन्तरदेशीय सम्बन्धलाई मजबुत बनाउन सक्छौं अब हाम्रो ध्यान यता जान जरुरी छ’, अध्यक्ष प्रचण्डले भने- ‘अब काममा एक्सनमा जाने उनको भनाइ छ।
त्यसैगरी अध्यक्ष प्रचण्डले भन्नुं १२ सय मेगावाटको जलाशययुक्त बुढीगण्डकी

जलविद्युत् परियोजना चिनियाँ कम्पनी गेजुवालाई दिने सरकारको निर्णयका बारेमा प्रचण्डले मुख खोलेका छन्। उनले आफू प्रधानमन्त्री भएको बेलामा गरेको निर्णयमा नै अहिलेको सरकार आइपुगेको टिप्पणी गरे। ‘एउटाले बनाउन दिने निर्णय गर्ने, अर्कोले भत्काउने, फेरि अर्कोले दिने यस्तै काम भएको छ’, अध्यक्ष प्रचण्ड भने- ‘मैले जहाँ लगेर प्रक्रिया टुंग्याएको थिएँ, अहिले सरकार त्यहीँ आइपुग्यो।’

विद्यालयमा पुग्दै प्रहरी

नेपाल समाचारपत्र

हेटौँडा
३ नम्बर प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौँडाले मनहरी गाउँपालिका-४, मसिनेरिथत पशुपतिनाथ माविमा स्कुलमा प्रहरी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको छ। लागूऔषध सेवन तथा ओसारपसार र यौनजन्य अपराधका घटना दिनप्रतिदिन बढिरहेको सन्दर्भमा यस्ता घटना नियन्त्रण र न्यूनीकरणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम विद्यालय तहमा सञ्चालन गरिएको प्रहरीले जनाएको छ। भदौ २५ गतेदेखि स्कुल-स्कुलमा प्रहरी कार्यक्रम शुरु गरिएको थियो।
प्रायः यस्ता घटना आफन्त, नातेदार, छरिछिमेक, अभिभावक एवं प्रत्यक्ष अप्रत्यक्षरूपमा चिनजान भएका व्यक्तित्व हुने गरेको र त्यस्ता घटनामा बालबालिका नै पीडित हुने गरेको देखिएकाले स्कुलमा प्रहरी कार्यक्रममार्फत जनचेतना जागृत गराउने प्रयास गरिएको प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौँडाका प्रहरी नायब

उपरीक्षक रामेश कार्कीले बताउनुभयो। नेपालमा लागूऔषधको सेवन तथा ओसारपसारको अवस्थाबारे प्रनाउ कार्कीले सहजीकरण गर्नुभएको थियो।
स्कुलमा कक्षा १ देखि १२ सम्मका विद्यार्थीलाई यौनजन्य अपराध, यस्ता अपराधबाट को-को व्यक्ति कसरी पीडित हुन सक्छन्, कुन अवस्थामा यस्तो घटना हुनसक्छ भन्ने विषयमा जानकारी गराउने उद्देश्य रहेको प्रनाउ कार्कीले बताउनुभयो। त्यस्ता कसुर गर्नेलाई के कस्तो सजाय हुन्छ, घरमा एकलै बस्दा र विद्यालय आउँदा/जाँदा अपनाउनुपर्ने सुरक्षाको उपाय के-के हुन्, पीडितलाई कानुनी उपचारमा सहयोग गर्न शिक्षक, आफन्त, नातेदार, साथीभाइ, प्रहरीको भूमिका के कस्तो हुन्छ, प्रहरीले यस्ता अपराध अनुसन्धानमा गरेका विवरण तथा तथ्याङ्क, यौनजन्य अपराध रोकथाम नियन्त्रण र अनुसन्धानमा प्रहरी भूमिकालगायत विषयमा जानकारी गराउने कार्यक्रमको लक्ष्य रहेको बताइएको छ।
कार्यालयले आफ्ना मातहत १०

वटै जिल्लालाई आफ्नो इलाकामा रहेका विद्यालयमा स्थानीय तहलगायत अन्य सामाजिक संघसंस्थासँगको समन्वयमा यौनजन्य अपराधका घटना नियन्त्रण र न्यूनीकरणका लागि स्कुलमा प्रहरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न निर्देशन दिइएको प्रनाउ कार्कीले जानकारी दिनुभयो।
कार्यक्रममा जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरका प्रहरी नायब उपरीक्षक नरेशकुमार सिंहले यौनजन्य अपराध र दुर्व्यवहारका सम्बन्धमा सहजीकरण गर्नुभएको थियो। ट्रिफिक प्रहरी कक्षा थापाले बालबालिकालाई यातायातका साधनमा अपनाउनुपर्ने सावधानी, सडक पार गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानी, ट्रिफिक नियमबारे सहजीकरण गर्नुभएको थियो।
कार्यक्रममा प्रदेश प्रहरी कार्यालयका प्रहरी निरीक्षक रोशन थापा, पशुपतिनाथ मावि व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष माधव गौतम, मनहरि-४ की वडासदस्य गोमा गौतम र विद्यालयका प्रधानाध्यापक भानुभक्त आचार्यलगायतको सहभागिता थियो।

लाखौं मूल्यबराबरको जग्गा दान

नुवाकोट, (नेस)
नुवाकोटको तारकेश्वर गाउँपालिका वडा नम्बर ५ गोर्खाडमा रहेको गोर्खाड स्वास्थ्य चौकीलाई स्थानीयवासीले लाखौं मूल्यबराबरको जग्गा दान गरेका छन्।
स्वास्थ्य चौकीको नयाँ भवन निर्माणका लागि तारकेश्वर गाउँपालिका वडा नम्बर ५ गोर्खाडका दलबहादुर लामा र ललितमान लामाले दुई/दुई रोपनी जग्गा दान गर्नुभएको हो। जग्गा दाताद्वयले मंगलबार मालपोत कार्यालयमा आएर स्वास्थ्य चौकीको नाममा ४ रोपनी जग्गा दर्ता गरिदिएको स्वास्थ्य चौकीका प्रमुख प्रेम रोकायले बताए। उक्त जग्गाको स्थानीय मूल्यांकनअनुसार २० लाख रुपियाँ पर्ने बताइएको छ।
अहिले स्वास्थ्य चौकी भएको स्थानमा नयाँ भवन निर्माणका लागि जग्गा अभाव भएपछि स्वास्थ्य चौकीनिर्जिकेका जग्गामध्ये जग्गा दान गरेपछि भवन निर्माणको लागि सहज हुने स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा वडाध्यक्ष चूडामणिप्रसाद गजुरेलले बताए। प्रदेश सरकारको सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट उक्त स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माणका लागि २ करोड रुपियाँ बजेट विनियोजन भएको छ।

जनस्वास्थ्यको सेवा शुरु

नुवाकोट, (नेस)
स्वास्थ्य सेवालाई नागरिकमा सहजरूपमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यका साथ बेलकोटगढी नगरपालिका वडा नम्बर ७ रातमाटेमा महादेवफाट जनस्वास्थ्य सेवा प्रालि शुरु भएको छ।
गत शुक्रबार एक कार्यक्रमबीच प्रदेश सांसद केशव पाण्डेले अस्पताल उद्घाटन गर्नुभएको हो। कार्यक्रममा प्रदेश सांसद पाण्डेले अस्पताल बेलकोटगढी नगरपालिका र तारकेश्वर गाउँपालिकाका नागरिकलाई प्रत्यक्ष टेवा पुग्ने भएकाले गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न आग्रह गर्नुभयो। सांसद पाण्डेले मानव जीवनका लागि स्वास्थ्य महत्त्वपूर्ण रहेको भन्दै अस्पताललाई सुविधासम्पन्न र व्यवस्थित बनाउन प्रदेशसभाबाट पनि सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाउनुभयो। सो कार्यक्रममा प्रदेश नम्बर ३ कै अर्का सांसद हीरानाथ खतिवडाले स्थानीयलाई छिटो, छरितो सेवा दिन स्थापना भएको अस्पतालको सेवाबाट कोही पनि वञ्चित हुनु नपर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो।
कार्यक्रममा बेलकोटगढी नगरपालिकाका प्रमुख राजेन्द्रमण खनालले सामान्य बिरामी हुँदासमेत सदरमुकाम विदुर र राजधानी जानुपर्ने बाध्यता अन्त्य भएको बताउनुभयो। प्रमुख खनालले अस्पतालबाट बिरामीलाई सरल र सुलभरूपमा स्वास्थ्य सेवा लिन पाउने व्यवस्था मिलाउन नगरपालिकाबाट समेत सहयोग हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो। स्थानीय ५० जनाको लगानीमा सञ्चालनमा आएको जनस्वास्थ्य सेवा प्रालिको उद्घाटन कार्यक्रममा संस्थाका अध्यक्ष गेहेन्द्रबहादुर च्योपानेले उपचार गराउन आएका बिरामीलाई छिटो, सरल तथा गुणस्तर सेवा दिन अस्पताल प्रतिबद्ध रहेको बताउनुभयो।

पहिरोपीडितलाई राहत वितरण

रसुवा, (नेस)
रसुवाको उत्तरगथागाउँपालिका वडा नम्बर १ सल्लेटारका पहिरोपीडितलाई राहत वितरण गरिएको छ।
केहीदिन अघि सुर्खवा पहिरो गएपछि विस्थापित भएका ७ परिवारलाई गाउँपालिकाले राहत सहयोग गरेको हो। पहिरोले घरमा क्षति गर्नुका साथै जोखिम बढेपछि सातै परिवारलाई सल्लेटारको विद्यालयमा राखिएको गाउँपालिकाका सूचना अधिकारी उत्सव पौडेलले बताए। पहिरोपीडितलाई गाउँपालिकाले जस्तापाता र खाद्यान्न सहयोग गरेको हो। हस्तबहादुर तामाङ, डल्ले तामाङ, रत्नबहादुर तामाङ, वीरबहादुर तामाङ, कान्छा तामाङ, भीमबहादुर तामाङ र गोपाल तामाङको परिवार पहिरोको कारण विस्थापित बन्न पुगेको हो। पीडितलाई गाउँपालिकाका अध्यक्ष

पार्टीका तल्ला कमिटीको गठन छिट्टै

दोलखा, (नेस)
नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी केन्द्रका केन्द्रीय सदस्य एवं प्रदेश ३ का सचिव आनन्दप्रसाद पोखरेलले पार्टीको तल्ला कमिटीको गठन प्रक्रिया अगाडि बढाउन आफूले आफ्नो ठाउँबाट प्रयत्न गर्ने बताउनुभएको छ।
मदन भण्डारी फाउन्डेसन

सिफारिस सहायकको भरमा

हेटौँडा, (नेस)
गाउँपालिकाको वडा कार्यालयमा सचिवको अनिवार्य उपस्थिति भए पनि मकवानपुरका गाउँपालिकाका सचिवको सट्टा कार्यालय सहायकले सिफारिस गरिरहेका छन्। कसैका गाउँपालिकाको कामकाजमा सचिव अभावका कारण अस्थायी कर्मचारीले वडा कार्यालय चलाउँदै आएका छन्। सचिव नहुँदा सेवाग्राहीलाई भन्ने बेलामा सेवा दिन नसकेको वडा-९ का कार्यालय सहायक पदम घलानले बताउनुभयो।
‘वडा सचिव नभएका कारण सिफारिस लेख्नेदेखि सबै काम मैले नै गर्नुपर्दा समस्या खेप्नु परिरहेको छ’, उहाँले भन्नुभयो- ‘सेवाग्राहीलाई भन्ने बेलामा सेवा दिन गाह्रो भइरहेको छ।’
गाउँपालिकाका १२ वडामध्ये १, २, ८, ९ र १० वडाको जिम्मा अस्थायी कर्मचारीले लिएर काम गरिरहेको कार्यालयले जनाएको छ। जनतालाई आफ्नै घर आँगनमा सेवा दिने उद्देश्यले गठन भएका स्थानीय तहले कर्मचारी अभावका कारण सेवाग्राहीले चाहेअनुसार सेवा दिन कठिनाइ छ। गाउँपालिकामा ७५ जनाको दरबन्दी छ, तर ५० जनामात्र कर्मचारी रहेको गाउँपालिका अध्यक्ष

दामोदर खनालले बताउनुभयो।
गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत खेमराज सापकोटाले गाउँपालिकामा दरबन्दीअनुसार कर्मचारी नभएको बताउनुभयो। वडा सचिव नहुँदा गाउँपालिकाको प्रशासनिक काम तथा सेवाप्रवाहमा धेरै समस्या बेहोर्नुपरेको उहाँको भनाइ छ। ‘आवश्यक संख्यामा कर्मचारी नहुँदा प्रभावकारीरूपमा सेवा दिन सकिरहेका छैनौं, उहाँले भन्नुभयो- ‘जसका कारण सेवाग्राहीको गुनासो धेरै आएको छ।’
गाउँपालिका अध्यक्ष खनालले दरबन्दीअनुसार कर्मचारी नहुनु र वडामा सचिव नहुँदा समस्या खेपिरहनुपरेको बताउनुभयो। ‘दरबन्दीअनुसार कर्मचारी उपलब्ध गराउन र वडा सचिव उपलब्ध गराउन संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पटक-पटक भनिरहेका छौं, तर कुनै प्रतिक्रिया आएको छैन’, सापकोटाले भन्नुभयो- ‘सधैँजसो हामी व्यवस्थापन गरिरहेका छौं भन्नेमात्र जवाफ दिइन्छ।’ गाउँपालिका अध्यक्ष खनालका अनुसार १२ वटै वडामा ७ जनामात्र सचिवले काम गरिरहेका छन्। वडा सचिवको अभावमा जनताको काम प्रभावित नहोस् भन्ने उद्देश्यले कार्यालय सहायक नियुक्त गर्न बाध्य भएको अध्यक्ष खनालले बताउनुभयो।

भूकम्पपीडितलाई तीन लाख सहूलियत ऋण

नेपाल समाचारपत्र

काभ्रे
राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख सुशील ज्ञवालीले भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण र राहत अनुदानको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई दिइएको भूकम्पपीडितको गुनासो सम्बोधन हुने बताएका छन्।
धुलिखेलमा निर्माणाधीन सञ्जीवनी नमुना माविका भवन अवलोकन गर्ने क्रममा कार्यकारी प्रमुख सुशील ज्ञवालीले सरकारले तोकिएको र लिएको लक्ष्यभित्रै पुनर्निर्माणको कार्य सक्ने गरी स्थानीय सरकारलाई कार्ययोजना बनाउन निर्देशन दिइसकेको बताए।
९ करोड १८ लाख लगानीमा निर्माण भइरहेको विद्यालयमा ४ वटा भवन र २ वटा शौचालय छन्।
प्रशासनिक भवन, विद्यालय भवन र छात्रावाससहितको भवनका लागि उक्त रकम खर्च हुने भएको हो। भूकम्प

आपत्कालीन सहायता आयोजनाका नाममा शिक्षा मन्त्रालय, केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन एकाइमार्फत २०७४ भाद्र १२ गते सम्झौता गरी १९ गते देखि कार्य प्रारम्भ गरेको उक्त विद्यालयको निर्माण कार्य मंसिर १९ मा

सम्पन्न हुनेछ। सम्झौता अवधिअघि नै कार्य सम्पन्न गर्ने गरी कार्य भइरहेको निर्माण कम्पनीले कार्यकारी अधिकृत सुशील ज्ञवालीलाई जानकारी गराएको थियो।
वैदेशिक ऋण ८८ प्रतिशत र

नेपाल सरकारको १२ प्रतिशत लगानीमा जिल्लामा यस्ता २ वटा विद्यालयमा भवन निर्माणको कार्य भइरहेको छ। कोशीपारीस्थित चौरी देउराली गाउँपालिकाको प्रभा माविमा पनि यस्तै भवन निर्माण भइरहेको छ। कार्यकारी

अधिकृतले निर्माणसँगै गुणस्तरीय संरचनाका लागि परीक्षण गर्न ल्याव र जनशक्ति स्थापना गरिसकिएको बताए। उक्त जनशक्ति र ल्याबले विकासका अन्य क्षेत्रको पनि जाँच गर्न सकिने ज्ञवालीले बताए।
केन्द्रीय तहबाट हुँदै आएको गुनासो व्यवस्थापनको जिम्मेवारीसमेत स्थानीय तहमै पठाएपछि वास्तविक पीडितको माग सम्बोधन हुने उनले बताए। सरकारले सहूलियत ऋण थप ३ लाख उपलब्ध गराउने र निर्माण सम्पन्न गरिसकेका घरलाई एकमुष्ट स्थानीय सरकारको सिफारिसमा रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको उनले जानकारी दिए। स्थानीय तहबाट जिल्लामा समेत आउनुपर्ने गरी इन्जिनियर गाउँमै खटाइएको र त्यही सम्बोधन गर्ने उनले बताए। त्यहाँ सम्बोधन हुन सकेर अन्याय भएको महसुस भएमा केन्द्रमा रहेको पुनरावेदन समितिमा निवेदन सकिनेछ। इन्जिनियरमार्फत गाउँपालिकाको प्रभा माविमा पनि यस्तै भवन निर्माण भइसकेको कार्य प्रारम्भ भइसकेको उनले बताए।

विश्व

अकल्पनीय

१९ वर्षीय अल्दी मोदेल आदिलाङ सानो नौकामा माछा मार्दै। माछा मार्ने क्रममा आँधीमा फस्नेका आल्दी ४९ दिनसम्म समुद्रमै अलपत्र परेका थिए। उनलाई पानामाको एक जहाजले उक्त नौकाबाट जीवितै उद्धार गरेको थियो।

आक्रमण

दक्षिण पूर्वी इरानी शहर अहवाजमा शनिबार एक सैन्य परेडमा भएको गोली काण्डमा जमिनमा बलेका सैनिकहरूको बीचबाट कुदिरहेका एक सैनिक। उक्त घटनामा २५ सैनिकको मृत्यु भएको थियो।

2018, SEP
Tuesday
25

विश्व मिनेट	<h3>बेलायत</h3> <h4>सामूहिक नज्ज स्नान</h4> <p>लन्डन, (एजेन्सी)</p> <p>बेलायतको नर्थब्रमा शरद ऋतुलाई स्वागत गर्न सयौंले नन भएर समुद्रको चिसो पानीमा डुबुल्की लगाएका छन्। नर्थ इस्ट स्किनी डिपु नामक यस कार्यक्रममा वार्षिक आयोजन हुँदै आइरहेको छ। यो च्यारिटीका लागि कोष जुटाउन आयोजना गरिन्छ। यसमा सम्भन्त घरका सदस्यहरू नै नन भएर एकैपटक डुबुल्की लगाएका थिए। यस कार्यक्रमका आयोजक ज्याक्स हिगिसनले ठूलो संख्यामा सहभागिता रहेको बताए। २ सयभन्दा धेरैले नौं समुद्रमा डुबुल्की लगाएको र यसबाट एकैदिनमा ७ हजार युरो संकलन भएको उनले जानकारी दिए। बिहान डुबुल्की लगाउनुअगाडि रातभर खुला आकाशमि उनीहरू जम्मा भएका थिए।</p>	<h3>म्यान्मार</h3> <h4>सेना प्रमुखको प्रतिक्रिया</h4> <p>यांगुन, (एजेन्सी)</p> <p>म्यान्मारका सेना प्रमुखले संयुक्त राष्ट्रलाई देशको सम्प्रभुतामा हस्तक्षेप गर्न कुनै अधिकार नभएको बताएका छन्। संयुक्त राष्ट्र संघले रोहिंया अल्पसंख्यकविरुद्ध नरसंहारका लागि सेना प्रमुख र अन्य वरिष्ठ जनरलमाथि मुद्दा चलाउन अपिल गरेपछि सेना प्रमुखको उक्त बयान आएको हो। राष्ट्र संघले आफ्नो प्रतिवेदनमा सेनालाई राजनीतिक मामिलाबाट टाढा राख्न पनि सिफारिस गरिएको थियो। राष्ट्र संघको एक आयोगले वरिष्ठ सैन्य अधिकारीमाथि अन्तर्राष्ट्रिय अपराधिक न्यायालय (आईसीसी)मा मुद्दा चलाउन सिफारिस गरेपछि सेना प्रमुखको प्रतिक्रिया आएको हो।</p>	<h3>रसिया</h3> <h4>हतियार दिइने</h4> <p>मस्को, (एजेन्सी)</p> <p>इजरायली हवाई हमलाको दौरान सिरियाली फौजले गलतीवश एउटा रुसी लडाकु विमान खसालेको एकसात बित्त नपाउँदै रसियाले सोमबार सिरियालाई नयाँ विमान भेदक क्षेप्यास्त्रहरू उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ। रुसी प्रतिरक्ष मन्त्री सर्गेइ सोइगुले २ साताभित्रै सिरियालाई जमिनबाट आकाशमा मार हान्ने एस-३०० क्षेप्यास्त्र प्रणाली दिइने जानकारी दिएका छन्। गत १७ सेप्टेम्बरमा रुसी लडाकु विमान खसालिँदा १५ रुसी सैनिकको ज्यान गएको थियो। सिरिया र रसियाले उक्त घटनाका लागि इजरायललाई दोष दिएको थियो।</p>	<h3>अस्ट्रेलिया</h3> <h4>पाइलटको दोष</h4> <p>सिडनी, (एजेन्सी)</p> <p>गत वर्ष अस्ट्रेलियाको मेलबर्नमा ५ जनाको ज्यान जाने गरी भएको एउटा हलुका विमान दुर्घटनामा पाइलट स्वयंको गलती भएको सरकारी निकायले सोमबार जनाएको छ। पाइलट म्याक्स क्वार्टरसेनले ४ जना अमेरिकी यात्रुसहित उडाएको सो विमान एकैछिनपछि एउटा सपिड सेन्टरमा ठोक्किएको थियो। यस दुर्घटनामा जमिनमा रहेका अन्य २ व्यक्ति सामान्य घाइते भएका थिए। उड्डयन सुरक्षा निकायले विमानको राडर टिमलाई गलत विश्लेषणमा राखिएकोले सो दुर्घटना भएको जनाएको छ। यो समस्या विमान उडाउनुअघि नै परीक्षण गरिनुपर्दथ्यो।</p>
-------------	--	---	--	---

माल्दिभ्सको राष्ट्रपतीय चुनावमा विपक्षी सोलिहलाई सफलता

अमेरिका, युरोपेली संघ र भारत खुसी

माले, (एजेन्सी)

नाटकीय ढंगले विपक्षी उम्मेदवार इब्राहिम मोहमद सोलिहले सत्तारूढ राष्ट्रपति अब्दुल्लाह यामिनलाई माल्दिभ्सको राष्ट्रपतीय निर्वाचनमा पराजित गरेका छन्। उनले यस सफलताका लागि प्रान्तीय परिणाममा १ लाख ३४ हजार ६ सय १६ मत हासिल गरेका छन्।

यामिनले भने १६ हजार १ सय ३२ मत मात्र हासिल गरेका छन्। रमणीय टापुहरू मिलेर बनेको तथा विश्वकै सबैभन्दा आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्यमध्ये एक मानिने माल्दिभ्सका राष्ट्रपति यामिनमाथि आफ्ना विपक्षी राजनीतिक समूहलाई दमन गर्न गरेको आरोप लागेको थियो।

उनले चुनावी परिणाम स्वीकार गर्दै औपचारिक रूपमा पराजय स्वीकार गरेका छन्। माल्दिभ्स प्रतिद्वन्द्वी राष्ट्र चीन र भारतको प्रमुख राजनीतिक युद्धभूमि सावित भएको छ। चुनाव जितेका सोलिह भारत समर्थित र यामिन भने चीन पक्षका रहेका छन्।

संयुक्त राज्य अमेरिका र भारतले सोलिहको चुनावी सफलताको स्वागत गरेका छन्। हिन्द महासागरमा केही वर्षयता मात्र प्रवेश गरेको चीनलाई यामिनले माल्दिभ्ससँग नजिकघाउन मद्दतपूर्ण भूमिका खेलेका थिए। यामिनको शासनकालमा थुप्रै विपक्षी राजनीतिज्ञलाई जेल चलान गरिएको थियो।

फलस्वरूप अमेरिका र युरोपेली संघ (ईयू)ले यस निर्वाचनअघि नै यदि प्रजातान्त्रिक माहौलमा सुधार नआएको खण्डमा माल्दिभ्समाथि नाकाबन्दी लगाउने चेतावनी दिएका थिए। आइतबार सम्पन्न यस चुनावको नतिजा घोषण हुनेबित्तिकै खसीयाली मनाउन सडकमा ओर्लेका सोलिहका समर्थकले नाराबाजी गरेका थिए।

इवुको उपनामले बढी चिनिने सोलिहले राजधानी मालेमा माल्दिभ्सका जनताले परिवर्तन, शान्ति र न्याय चाहेको पत्रकारहरूलाई बताएका छन्। सोमबार सरकारी टेलिभिजनमार्फत राष्ट्रको नाममा सम्बोधन गर्दै यामिनले आफूले सोलिहलाई बर्धाई एवं शुभकामना दिइसकेको बताएका छन्।

अर्को ५ वर्षीय कार्यकालका लागि यामिनले चुनाव जित्ने व्यापक आशा गरिएको थियो। केही निर्वाचन पर्यवेक्षकले ८९ प्रतिशत मत खसेको यस चुनावमा यामिनको पक्षमा निकै शक्तिशाली भएको समेत दाबी गरेका छन्। तर माल्दिभ्सको विदेश मन्त्रालयले भने मतदान र मत गणना प्रक्रियाको दौरान कुनै अनियमितता नदेखिएको स्पष्ट पारेको छ।

सोलिहले एमडीपी, जुमरुही पार्टी र अधालाथ पार्टी समिलित संयुक्त विपक्षी गठबन्धनबाट राष्ट्रपतीय चुनावका लागि उम्मेदवारी दिएका थिए। उनी सन् २०११ देखि एमडीपीका तर्फबाट संसदीय नेता रहँदै आएका हुन्।

सन् २०१२ मा यामिनद्वारा अपदस्थ तथा निर्वासित पूर्वराष्ट्रपति मोहमद नासिदले टिवटरमार्फत सोलिहले माल्दिभ्सका जनताका लागि अत्यन्तै राम्रो सेवा दिएको भन्दै तारिफा गरेका छन्।

भारतको विदेश मन्त्रालयले पनि सोलिहको चुनावी जितलाई प्रजातान्त्रिक मूल्य र मान्यताको जितको संज्ञा दिएको छ। केही वर्षयता यहाँ राजनीतिक अस्थिरता व्याप्त रहँदै आएको छ। गत फेब्रुअरीमा सर्वोच्च अदालतले पूर्वराष्ट्रपति मोहमद नासिदलाई विपक्षी राजनीतिक खेमाका १ जना नेतामाथि लगाइएको अभियोग रद्द गरेको थियो। नासिदलाई सन् २०१२ मा पदच्युत गरिएको थियो।

तर राष्ट्रपति यामिनले त्यतिबेला संकटकाल लागू गर्दै २ जना न्यायाधीशलाई गिरफ्तार गर्न आदेश दिएपछि अदालतले पुनः निर्णय उल्ट्याएको थियो।

१ हजार १ सय ९२ वटा टापु रहेको माल्दिभ्सको अर्थतन्त्र पूर्णरूपमा पर्यटन व्यवसायमा निर्भर रहेको छ। तर बढ्दो जलवायु परिवर्तनको समस्याका कारण कुनै पनि बेला यो मुलुक सागरमा डुब्न सक्ने भएकाले यहाँका ४ लाख जनता खतरामा रहेका छन्।

चीन-अमेरिका विवाद चीनद्वारा अमेरिकासँगको सैन्य अभ्यास रद्द

बेइजिङ, (एजेन्सी)

अमेरिका र चीनबीच व्यापार युद्धलाई लिएर दुई देशको सम्बन्ध तनावपूर्ण बनेको छ। ट्रम्प प्रशासनद्वारा लगाइएको पछिल्लो २ खर्ब डलरको चिनियाँ सामानमाथिको अतिरिक्त शुल्क सोमबारबाट लागू भएको छ।

एक अर्कोको उत्पादनमाथि कर लगाएपछि चीनले अमेरिकी राजदूतलाई गत हप्ता बोलाएर यस विषयमा छलफल गरेका थिए। त्यहीबेला चीनले अमेरिकसँग हुने भनिएका सैन्य अभ्यास पनि रद्द गरेको छ। चीनको विदेशमन्त्रालयले जारी गरेको विज्ञप्तिमा उक्त जानकारी उल्लेख गरिएको छ।

चीनका विदेश मन्त्रालयले भनेको छ- 'चीनका नौसैनिक प्रमुख सिन जिन लाङलाई पनि अमेरिका भ्रमणबाट फिर्ता बोलाएको छ। अर्को हप्ता चीन र अमेरिकाबीच हुने भनिएको वरिष्ठ सैन्य अधिकारीबीचको वार्ता पनि हाललाई रद्द गरिएको छ।'

विज्ञप्तिमा चीनका सेनासँग बिना विस्तृत जानकारी साभ्या गरी भविष्यमा पनि थप कदम उठाउन सक्ने अधिकार रहेको उल्लेख गरेको छ।

सैन्य मन्त्रालयका प्रवक्ताले भने- 'रुससँग फाइटर जेट र क्षेप्यास्त्र प्रणाली खरिद गर्ने चीनको फैसला एक सामान्य फैसला हो। दुई सम्प्रभु राष्ट्रबीच हुने यस फैसलामा आपत्तीको कुनै कारण छैन। अमेरिकालाई यस फैसलालाई प्रभावित गर्ने अधिकार छैन।'

व्यापार युद्धलाई लिएर दुवै महाशक्तिबीच तनाव लगातार बढिरहेको छ। चीनले अमेरिकाको नयाँ कर नीतिलाई 'बुलिइज्ज'को संज्ञा दिएको छ।

अमेरिकी विदेश मन्त्रालयले रुसका मुख्य हतियार आयातकर्तासँग महत्त्वपूर्ण लेनदेनका कारण चिनियाँ सेनाको उपकरण विभाग र त्यसको निर्देशक ली सांग्फुमाथि तत्काल प्रतिबन्ध लगाएको थियो। अमेरिकाले यो प्रतिबन्ध रुससँग २०१७ मा १० वटा एसयू-३५ युद्धक विमान र सन् २०१८ मा एस-४०० क्षेप्यास्त्र प्रणाली खरिद गरेकोमा लगाएको हो।

हङकङमा राजनीतिक पार्टी प्रतिबन्धित

हङकङ, (एजेन्सी)

हङकङको प्रशासनिक निकायले सोमबार लामो समयदेखि हङकङको स्वाधिनताका लागि वकालत गर्दै आएको सानो राजनीतिक पार्टीमाथि प्रतिबन्ध लगाउने घोषणा गरेको छ।

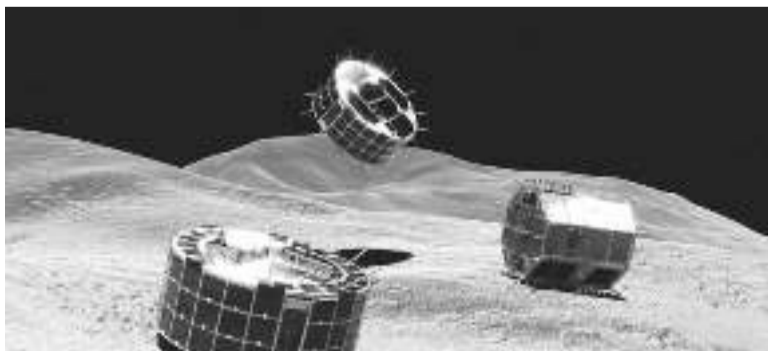
सरकारी निकायले उक्त हङकङ नेशनल पार्टी (एचकेएनपी)ले राष्ट्रिय सुरक्षामा नै आँच पुऱ्याएको जनाएको छ। तथाकथित एक राष्ट्र, दुई प्रणाली' सूत्रअनुसार मुख्य भूमि चीनको तुलनामा हङकङले बढी स्वायत्तता र केही निश्चित स्वतन्त्रताको आनन्द

लिइरहेको छ।

चीनको दबाबका कारण ती स्वतन्त्रता छिनिँदै गएको चिन्ता बढिरहेको समयमा यस पार्टीलाई प्रतिबन्ध लगाइएको हो। संयुक्त अधिराज्यले हङकङ चीनलाई सुपुर्वी गैरयता पहिलो पटक कुनै राजनीतिक पार्टीलाई प्रतिबन्ध लगाइएको हो।

औपनिवेशिक युगको कानूनअनुसार राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक कानूनको हित वा मानिसहरूको अधिकारको हित र स्वतन्त्रताको रक्षाका लागि कुनै पनि समूहलाई प्रतिबन्धित गर्न सकिन्छ।

जापानका दुई रोवर छुद्रग्रहमा सफल अवतरण

टोक्यो, (एजेन्सी)

विज्ञानको क्षेत्रमा उल्लेखनीय उपलब्धी हासिल गर्दै जापानको अन्तरिक्ष एजेन्सी जसाले दुईवटा साना रोवरलाई पृथ्वीबाट लाखौं माइल दुरीमा रहेको एक छुद्र ग्रहमा सफलतापूर्वक अवतरण गराएको छ।

दुबै रोवर राम्रो अवस्थामा छन्। जापान परोस्पेस एक्स्प्लोरेशन एजेन्सीले टिबट गरेको छ। ती रोवरहरूलाई हायाबुसा २ अन्वेषक

यानले लिएर गएको हो। उक्त यान गत जुनमा रयुपु छुद्रग्रह नजिक पुगेको थियो। त्यतिबेला देखि नै उक्त अन्तरिक्ष चट्टानको नजिक रहेका उनीहरू उक्त छुद्रग्रहका रोवर अवतरण गर्न नमुना संकलनका लागि अन्वेषण तथा सर्वेक्षण गर्ने कार्यमा सक्रिय रहेका थिए।

सन् २०१४ मा पृथ्वीबाट प्रस्थान गरेको हायाबुसा २ लाई २० करोड माइल दुरीमा रहेको लक्ष्य भेटाउन ४२ महिना लाग्यो। महत्वाकांक्षी अभियानले सन्तान्तमा एक महत्त्वपूर्ण कदम

उठाए र हायाबुसा २ को मिनिभार्न-२ले अवतरण स्थलमा रोवर-१ ए र रोवर-२ बीलाई पठाउनु अगाडी १ सय मिटर फराकिलो छुद्रग्रहको करिब ६० मिटर भित्रसम्म पुगेको थियो।

ती दुई रोवरले उनीहरूको वरवरको क्लोजअप तस्वीर खिाचन केही समय खर्चेका थिए। उनीहरूले उक्त चट्टान सतहको तापक्रम पनि मापन गरेका थिए। अभियानका क्रममा ती रोवरहरूले रयुपुको रचनाको पनि अध्ययन हुने बताइएको छ। यसले हाब्रो सौर्य प्रणालीमा

पृथ्वी र अन्य ग्रह निर्माणका नया रहरहरू वैज्ञानिकहरूले हात पार्न सक्ने बताइएको छ। ती दुई रोवर बेलनाकार र सानो आकार मात्र ७ सेमी उचाई र १८ सेमी व्यासका छन्। मंगलग्रहमा विचलन गरिरहेका बाहन जस्तो यसमा पांश प्रयोग गरेको छैन। छुद्रग्रहको न्यून गुरुत्वाकर्षणले गर्दा वरपर विचरण गर्न थप सहज हुने आशा गरिएको छ, त्यसैले वैज्ञानिकहरूले दायाबायाँ विचरणका लागि प्रत्येक रोवरमा मोटरबाट चल्ने भित्री रोटर प्रयोग गरेका छन्।

आगामी केही हप्तामा मोबाइल प्लेस्टोरोइड सर्फेस स्काउट (मस्कट) पनि उक्त छुद्र ग्रहको अन्वेषण गर्नेछ। जर्मन एरोस्पेस सेन्टर र फ्रेंच स्पेस एजेन्सी सीपनइस्पले विकास गरेको मस्कट २९ दशमलव ५ सेमी गुणा १९ दशमलव ५ सेमी रहेको छ। आगामी अक्टोबरमा उक्त अन्तरिक्ष वलयमा अवतरण गर्ने क्रममा मस्कटले अन्य कुरासँगै त्यसको सतह संरचना र चुम्बकिय गुणको जाच गरिनेछ।

संसार नै प्रविधिमैत्री हुँदै गएको मन्दै मन्त्री पोखरेलले सरकारले प्राविधिक शिक्षातर्फ आकर्षण विशेष ध्यान दिएको बताए ।

निर्मला हत्याकाण्ड दुई महिनाका ‘घटनाक्रम’

नेपाल समाचारपत्र	
महेन्द्रनगर	
	
निर्मला हत्यकाण्ड दुई महिना पुगे पनि वास्तविक दोषी पता लगाउन नसक्दा पीडित परिवारले न्याय पाउन सकेका छैनन् । दुई महिनाको अवधिमा घटेका मुख्य मुख्य घटनाहरू	
साउन १०	<ul style="list-style-type: none"> महेन्द्रनगर आसपासका क्षेत्रमा कर्फ्यु लगाउन शुरू घाइते आन्दोलनकारीलाई भेट्न गृहमन्त्री रामबहादुर थापा त्रिवि शिक्षण अस्पतालमा
साउन ११	<ul style="list-style-type: none"> सोघपुङका लागि निर्मलाकी साथी रोशनी बम र उनकी दिदी बबिता प्रहरीद्वारा नियन्त्रणमा सन्नी खुनाको अन्त्येष्टि निर्मला पन्त र सन्नी खुनाको परिवारलाई राहतस्वरूप १०/१० लाख दिने सरकारको घोषणा प्रहरीले चलाएको गोली लागेर घाइते भएका सुरेशप्रकाश चटौत र उमेश देउवालाले कोहलपुर रेफर न्यायका लागि काठमाडौंमा प्रदर्शन एसपी डिल्लीराज विष्ट निलम्बित डीएसपी ज्ञानबहादुर सेटी र प्रहरी उपरीक्षक एकेन्द्र खड्का प्रहरी मुख्यालयमा फिर्ता
साउन १२	<ul style="list-style-type: none"> महोदयका लागि निर्मलाकी साथी रोशनी बम र उनकी दिदी बबिता प्रहरीद्वारा नियन्त्रणमा सन्नी खुनाको अन्त्येष्टि निर्मला पन्त र सन्नी खुनाको परिवारलाई राहतस्वरूप १०/१० लाख दिने सरकारको घोषणा प्रहरीले चलाएको गोली लागेर घाइते भएका सुरेशप्रकाश चटौत र उमेश देउवालाले कोहलपुर रेफर न्यायका लागि काठमाडौंमा प्रदर्शन एसपी डिल्लीराज विष्ट निलम्बित डीएसपी ज्ञानबहादुर सेटी र प्रहरी उपरीक्षक एकेन्द्र खड्का प्रहरी मुख्यालयमा फिर्ता
साउन १३	<ul style="list-style-type: none"> हत्याको विरोधमा महेन्द्रनगरमा प्रदर्शन उग्र तथा लगातार वास्तविक हत्यारालाई कानुनी दायरामा ल्याउन माग गर्दै प्रदर्शन प्रदर्शनका क्रममा धेरै प्रदर्शनकारी घाइते
साउन १४	<ul style="list-style-type: none"> निर्मला पन्तको अन्त्येष्टि गर्न दबाब तत्कालीन प्रहरी प्रमुख विष्टले परिवारलाई शव नउठाए कर्फ्यु लगाउने चेतावनी सीमित मान्छे गएर निर्मला पन्तको महाकाली आर्थघाटमा अन्त्येष्टि अन्त्येष्टिपछि मृतक पन्तका घरपरिवारसंग स्थानीय आक्रोशित
साउन १५ देखि मदी २ सम्म	<ul style="list-style-type: none"> कञ्चनपुरमा सामान्य आन्दोलन भइरहँदा प्रहरीले केही व्यक्तिलाई थुनामा लिई अपराध स्वीकार्न यानना यसबीचमा सीआईबी र तत्कालीन जिल्ला प्रहरी प्रमुखले निलम्बित, एसपी विष्टले वास्तविक अपराधीको खोजी नगरी कृत्रिम अपराधी सिर्जना गर्न हद्दैसम्मको प्रयास गरेको
मदी ४ मते	<ul style="list-style-type: none"> पत्रकार सम्मेलन गरी मानसिक सन्तुलन नभएका ४१ वर्षीय दिलीप सिंह विष्टलाई घटनाको मुख्य अभियुक्त भन्दै सार्वजनिक
मदी ५ मते	<ul style="list-style-type: none"> प्रहरीले कृत्रिम अभियुक्त सार्वजनिक गरेर घटना ढाकछोपको प्रयास गर्न लागेको छनक स्थानीयले माग्नुपछि आन्दोलन उग्र न्याय माग्दै जिल्ला प्रहरी कार्यालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा धर्ना
मदी ६	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल प्रहरी र प्रदर्शनकारीबीच भडप हुँदा दुई दर्जन घाइते प्रहरीद्वारा सयौं सेल अश्रुग्यास प्रहार
मदी ७	<ul style="list-style-type: none"> आन्दोलनका क्रममा २ प्रहरी र ६ आन्दोलनकारी घाइते, प्रहरीद्वारा आन्दोलनकारीमाथि गोली र अश्रुग्यासको वर्षा कारागार व्यवस्थापन विभागका महानिर्देशक हरिप्रसाद मैनालीको संयोजकत्वमा ५ सदस्यीय छानबिन समिति गठन सीडीओ कुमार खड्का र एसपी डिल्लीराज विष्टलाई विभागमा फिर्ता बोलाई उनीहरूको स्थानमा क्रमशः तीर्थ अधिकारी र कृ्वेर कडायत खटाइएका आन्दोलनका क्रममा घाइते भएका सम्पूर्णको खर्च सरकारले बेहोर्ने घोषणा
मदी ८	<ul style="list-style-type: none"> गृह मन्त्रालयले बनाएको छानबिन टोली महेन्द्रनगर पुगी काम शुरू प्रमुख जिल्ला अधिकारी तारानाथ अधिकारी कञ्चनपुरमा हाजिर आन्दोलनका क्रममा प्रहरीले चलाएको गोली लागी सन्नी खुनाको मृत्यु
मदी ९	<ul style="list-style-type: none"> महेन्द्रनगर आसपासका क्षेत्रमा कर्फ्यु लगाउन शुरू घाइते आन्दोलनकारीलाई भेट्न गृहमन्त्री रामबहादुर थापा त्रिवि शिक्षण अस्पतालमा
मदी ९	<ul style="list-style-type: none"> सोघपुङका लागि निर्मलाकी साथी रोशनी बम र उनकी दिदी बबिता प्रहरीद्वारा नियन्त्रणमा सन्नी खुनाको अन्त्येष्टि निर्मला पन्त र सन्नी खुनाको परिवारलाई राहतस्वरूप १०/१० लाख दिने सरकारको घोषणा प्रहरीले चलाएको गोली लागेर घाइते भएका सुरेशप्रकाश चटौत र उमेश देउवालाले कोहलपुर रेफर न्यायका लागि काठमाडौंमा प्रदर्शन एसपी डिल्लीराज विष्ट निलम्बित डीएसपी ज्ञानबहादुर सेटी र प्रहरी उपरीक्षक एकेन्द्र खड्का प्रहरी मुख्यालयमा फिर्ता
मदी १०	<ul style="list-style-type: none"> बिहान १० बजेदेखि महेन्द्रनगरमा कर्फ्यु जारी
मदी ११	<ul style="list-style-type: none"> बेलुका ६ बजेदेखि बिहान ५ बजेसम्म फेरि कर्फ्यु जारी सम्पादकहरूसंगको भेटमा प्रधानमन्त्रीको अपराधी पत्ता लगाउने प्रतिबद्धता निर्मलाका निम्ति न्यायका लागि माइतीघरमा लाइभ कार्टुन र पेन्टिङ प्रदर्शनी
मदी १२	<ul style="list-style-type: none"> डीएसपी कृष्णराज ओम्फाको नेतृत्व छानबिन समिति गठन महेन्द्रनगरमा पुनः राति ८ बजेदेखि भोलिपल्ट बिहान ४ बजेसम्मका लागि कर्फ्यु आदेश जारी दिलीपसिंह विष्टलाई स्वास्थ्य परीक्षणका लागि काठमाडौं लगिएको
मदी १३	<ul style="list-style-type: none"> प्रहरीले चलाएको गोली लागी घाइतेहरूको उपचारमा ध्यान दिन सरकारसँग नेपाली कांग्रेस कञ्चनपुरको आग्रह
मदी १५	<ul style="list-style-type: none"> निर्मलाका सहपाठीद्वारा वास्तविक हत्याराको पहिचानको माग गर्दै प्रधानमन्त्रीलाई खुलापत्र खानेपानी मन्त्री बिना मगरद्वारा निर्मला र आन्दोलनका शहीद सन्नीका घरपरिवारसंग भेट
मदी १५	<ul style="list-style-type: none"> प्रहरी महानिरीक्षक सर्वेन्द्र खनाल निर्मलाको घरमा अनुसन्धानमा व्यापक त्रुटि भएको मानव अधिकार आयोगको निष्कर्ष प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले नेपाल टेलिभिजनसंगको अन्तर्वातिका क्रममा भ्रुटा कुरा बोलेको भन्दै सर्वत्र विरोध
मदी १६	<ul style="list-style-type: none"> महानिरीक्षक खनालद्वारा घटनाको अनुसन्धान प्रक्रियामा प्रहरीको कमजोरी भएको स्वीकार
मदी १८	<ul style="list-style-type: none"> दिलीपसिंह विष्टलाई ४ दिन थुनामा राख्न म्याद थप
मदी १९	<ul style="list-style-type: none"> हरिप्रसाद मैनाली नेतृत्वको उच्चस्तरीय छानबिन टोलीका सदस्य वीरेन्द्रबहादुर केसीले सुरक्षा थेट देखाउँदै समितिबाट राजीनामा
मदी २६	<ul style="list-style-type: none"> दिलीप सिंह विष्ट निर्दोष ठहरिएर छुटेका बम दिदी जमानतमा र बहिनी पनि साधारण तारिखमा छुटेका

दुई सरकारको चेपुवामा सवारी चालक अनुमतिपत्र

कृष्णउदास खनाल, वीरगन्ज

प्रदेश नं २ मा सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरणका लागि प्रदेश सरकारको मन्त्रालयले दिएको आदेशलाई यातायात व्यवस्था कार्यालयले नमानेपछि सवारी चालक अनुमतिपत्र वितरण कार्य रोकिएको छ।

दुई नम्बर प्रदेशको सरकारको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयका सचिव जीवछ मण्डलले भदौ ११ गते नै नारायणी (वीरगन्ज, जनकपुर) र सगरमाथा (लहान) कार्यालयलाई सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरणका लागि लिखितपत्र दिएको भए पनि वितरण नभएको भन्दै कारबाही गर्ने बताएका थिए तर यो कार्यान्वयन भएको छैन। उनले सम्बन्धित

कार्यालयका प्रमुखहरूलाई बोलाएर छलफल गरिएको र त्यसपछि भदौ ११ गते लिखितपत्रद्वारा सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरण गर्न निर्देशन दिएको बताए।

मन्त्रालयस्तरीय निर्देशनको अवज्ञा भएको भन्दै सचिव मण्डलले असोज ४ गते पुनः सचेतपत्र पठाइएको र आगामी दिनमा पनि सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरण नगर्ने कार्यालयलाई कारबाही गर्ने दाबी गरे। यातायात व्यवस्था विभागले असार महिनामा सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरणमा रोक लगाएको थियो।

त्यसपछि साउन १३ गतेदेखि सबै प्रदेशमा सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरण गर्न निर्देशन जारी गरेको थियो तर विभागको निर्देशन प्रदेश सरकारअन्तर्गतका यातायात कार्यालयले

मान्न बाध्य नहुने भन्दै प्रदेश नं २ सरकारले

विभागीय निर्देशन मुख्यमन्त्रीको कार्यालयमा आउनुपर्ने र मुख्यमन्त्रीले आफ्नो विभागलाई सोबारे जानकारी गराउनुपर्ने भन्दै प्रदेश नं २ मा सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरण प्रक्रियामा रोक लगाएको थियो। त्यसपछिका दिनमा सवारीचालक अनुमतिपत्र खुला गर्न प्रदेश सरकारको निर्देशनलाई अहिले यातायात व्यवस्था कार्यालयले टेरपुच्छर लगाएको छैन। सवारीचालक अनुमतिपत्र वितरण नहुँदा प्रदेश सरकारलाई दैनिक २८ लाख रुपियाँ राजस्व घाटा भइरहेको छ। तर, यातायात कार्यालयका कर्मचारीहरूले भने केन्द्रीय सरकारले निर्देशन नदिएका कारण चालक अनुमतिपत्र वितरण नगरिएको बताउने गरेका छन्।

‘७ महिनापछि प्रदेश सरकारलाई कार्यकारी हैसियत’

विराटनगर, (नेस)
प्रदेश नं १ का मुख्यमन्त्री शेरधन राईले सरकार गठन भएको सात महिनापछि बल्ल प्रदेश सरकारले कार्यकारी हैसियत पाएको बताएका छन्। उनले प्रदेश सरकारको मातहतका प्रशासनिक कार्यालय स्थापना नभएका कारण यसअघि प्रदेश सरकार कार्यकारी हैसियतबाट काम गर्न नसकित हुँदै आएको बताए।

मुख्यमन्त्री राईले प्रदेश सरकारको पहिलो प्रशासनिक कार्यालयका रूपमा अस्थायी राजधानी विराटनगरमा स्थापना गरिएको कृषि विकास निर्देशनालयको सोमबार उद्घाटन गर्दै यस्तो बताएका हुन्। मुख्यमन्त्रीले प्रदेश सरकारको मुख्यमन्त्रीको हैसियतमा गुन्ड्रीमा बसेर काम थालेको बताउँदै पहिलो प्रशासनिक कार्यालयका रूपमा यो कार्यालयको स्थापनसँगै अब प्रदेश सरकारले कार्यकारी हैसियत पाएको बताए।

उनले प्रदेश सरकारको मातहतका दुई कार्यालय स्वास्थ्य निर्देशनालय र शिक्षा निर्देशनालय पनि आगामी ११ असोजमा धनकुटामा स्थापना गरिने जानकारी दिए। प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र त्यससंग छुट्याइएको बजेट अब यी कार्यालयबाट कार्यान्वयमा आउने मुख्यमन्त्री राईको भनाइ छ। मुख्यमन्त्री राईले प्रदेश नं १ अन्न भण्डारको प्रदेश भएकाले पहिलो प्राथमिकतामा कृषिलाई राखेर पहिलो प्रशासनिक कार्यालयको रूपमा कृषि विकास निर्देशनालयको स्थापना गरेको जानकारी दिए।

निर्देशनालयको स्थापना सरकार गठन भएको ७ महिनापछि प्रदेश नं १ को अस्थायी राजधानी विराटनगरमा कृषि विकास निर्देशनालयको स्थापना गरिएको छ। साविकको जिल्ला कृषि कार्यालय रहेको भवनमा प्रदेश सरकारको पहिलो औपचारिक प्रशासनिक कार्यालयका रूपमा कृषि विकास निर्देशनालय स्थापना गरिएको हो। प्रदेश नं १ को सरकार ३ फागुनमा गठन भएको थियो। यसअघि मन्त्रालयबाहेकका अन्य काम गर्ने प्रशासनिक कार्यालय रहेका थिएनन्। यो कार्यालयको स्थापनासँगै प्रदेश सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयले प्रशासनिक काम गर्न बाटोसमेत खुलेको छ। कृषि विकास निर्देशनालयकमा बेनुप्रसाद प्रसाई कार्यालय प्रमुखका रूपमा कार्यरत छन्। कार्यालयका लागि कुल ३८ जना कर्मचारीको दरबन्दी रहे पनि धेरै कर्मचारी भने हाजिर हुन बाँकी नै रहेका छन्।

८ तहको...

सभापति शेरबहादुर देउवाको प्रमुख आतिथ्यमा भएको छलफलमा विधान मस्यौदा समितिबाट दिलेन्द्रप्रसाद बडु, सीता गुरुङ र सचिव प्रेम केसीले सुफाव संकलन गरिरहेका छन्। प्रदेश ३ का लागि असोज ११ र १२ गते काभ्रेको धुलिखेलमा पनि भेला गरेर सुफाव संकलन गरिँदै छ। धुलिखेलमा काभ्रे, भक्तपुर, दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली र सिन्धुपाल्चोकका जिल्ला सभापति, महासमिति सदस्य, क्षेत्रीय सभापति, महाधिवेशन प्रतिनिधि, प्रतिनिधिसभा सदस्य, प्रदेशसभा सदस्य र भ्रातृ एवं शुभेच्छुक संस्थाका प्रमुखहरू उपस्थित हुँदै छन्।

पार्टी केन्द्रीय कार्यालयमा भएको भेलामा सभापति देउवाले संविधानअनुसार पार्टीलाई बलियो बनाउने गरी विधान संशोधन प्रस्ताव तयार पार्न विधान मस्यौदा समितिलाई आग्रह गर्नुभएको थियो। संविधानसभाबाट अत्यन्त राम्रो संविधान बनाउने नेतृत्व लिएको कांग्रेसको विधान पनि राम्रो हुनुपर्ने उहाँको भनाइ थियो। साथै उहाँले मुलुकलाई सबै खालको अन्यायबाट मुक्त गराउने कामको नेतृत्व कांग्रेसले नै लिने बेला आएको भन्दै पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताहरू अलमलिएर बस्न नहुने बताउनुभएको थियो।

संशोधित विधान मस्यौदामा पदाधिकारी संख्या बढाउने, केन्द्रदेखि गाउँ टोलसम्म

‘सरकारको ध्यान प्राविधिक शिक्षातर्फ’

काठमाडौं, (नेस)
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री गिरिराजमणि पोखरेलले सरकारले प्राविधिक शिक्षालाई विशेष महत्त्व दिएको बताएका छन्। सोमबार राजधानीमा आयोजित खामतेल विकास मञ्च नामक संस्थाको दोस्रो अधिवेशन तथा साधारणसभा कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री पोखरेलले यस्तो बताएका हुन्।

संसार नै प्रविधिमैत्री हुँदै गएको भन्दै मन्त्री पोखरेलले सरकारले प्राविधिक शिक्षातर्फ आकर्षण विशेष ध्यान दिएको बताए। मुलुकका धेरै ठाउँहरूमा प्राविधिक शिक्षालयहरू स्थापना भइरहेको जानकारी दिँदै उनले प्राविधिक शिक्षासम्बन्धी काम गर्न खाम्तेल विकास मञ्चलाई आग्रहसमेत गरे।

यसैबीच मञ्चले प्रदेश नम्बर एकका मुख्य न्यायाधिवक्ता चूडामणि आचार्यसहित ४ जनालाई मञ्चले सम्मान गरेको छ। मड्चले मुख्य न्यायाधिवक्ता आचार्य, प्रदेश नम्बर एककै प्रदेशसभा सदस्य एकराज कार्की, नेपाल राष्ट्र बैंकका डा. भागवत आचार्य र खेलाडी दिनेश सुनालाई सम्मान गरेको हो।

मुख्य न्यायाधिवक्ता आचार्य र प्रदेश

सभा सांसद कार्कीलाई खाम्तेलमा जन्मेर

मुलुककै उच्च ओहदामा पुगेको भन्दै

सम्मान गरिएको हो भने डा. आचार्यलाई

खाम्तेलकै पहिलो विद्यावारिधि गर्न व्यक्ति

भएका कारण मञ्चले सम्मान गरेको हो।

डा. आचार्यले नेपाली विषयमा

विद्यावारिधि उपाधि हासिल गरेका

छन्। यसैगरी खेलाडी सुनारले खेलकै

माध्यमबाट पिनिन बुक अफ वर्ल्ड

रेकर्डमा नाम लेखाएका कारण सम्मान

गरिएको हो।

लामाको पुस्तक ‘मन्थन’ सार्वजनिक

काठमाडौं, (नेस)
राजनीतिज्ञ तथा समाजसेवी नेपालजित लामाद्वारा लिखित ‘मन्थन’ पुस्तक लोकार्पण भएको छ। पुस्तकले राजनीतिक र सामाजिक अभियान, जीवन संघर्ष र सफलताका विविध पक्षलाई समेटेको छ।

सांसदहरू कृष्ण राई, रामेश्वर फ्याल, साहित्यकार तथा पूर्वसांसद नारायण ढकाल, प्रदेश ३ का सांसद छिरिङ दोर्जे लामा, पूर्वराजदूत डा. गणेश योजनलगायतले सो पुस्तक विमोचन गर्नुभयो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नारायण ढकालले संसारमा राजा-महाराजाको मात्र इतिहास लेखिने गरेकोमा राजनीति र समाजसेवामा क्रियाशील लामाको पुस्तक तयार हुनु खुसीको विषय भएको बताउनुभयो।

सो पुस्तकबारे समीक्षा गर्दै पूर्वराजदूत राजनीतिज्ञ तथा समाजसेवी नेपालजित लामाद्वारा लिखित ‘मन्थन’ पुस्तक लोकार्पण भएको छ। पुस्तकले राजनीतिक र सामाजिक अभियान, जीवन संघर्ष र सफलताका विविध पक्षलाई समेटेको छ।

सांसदहरू कृष्ण राई, रामेश्वर फ्याल, साहित्यकार तथा पूर्वसांसद नारायण ढकाल, प्रदेश ३ का सांसद छिरिङ दोर्जे लामा, पूर्वराजदूत डा. गणेश योजनलगायतले सो पुस्तक विमोचन गर्नुभयो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नारायण ढकालले संसारमा राजा-महाराजाको मात्र इतिहास लेखिने गरेकोमा राजनीति र समाजसेवामा क्रियाशील लामाको पुस्तक तयार हुनु खुसीको विषय भएको बताउनुभयो।

सो पुस्तकबारे समीक्षा गर्दै पूर्वराजदूत राजनीतिज्ञ तथा समाजसेवी नेपालजित लामाद्वारा लिखित ‘मन्थन’ पुस्तक लोकार्पण भएको छ। पुस्तकले राजनीतिक र सामाजिक अभियान, जीवन संघर्ष र सफलताका विविध पक्षलाई समेटेको छ।

सांसदहरू कृष्ण राई, रामेश्वर फ्याल, साहित्यकार तथा पूर्वसांसद नारायण ढकाल, प्रदेश ३ का सांसद छिरिङ दोर्जे लामा, पूर्वराजदूत डा. गणेश योजनलगायतले सो पुस्तक विमोचन गर्नुभयो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नारायण ढकालले संसारमा राजा-महाराजाको मात्र इतिहास लेखिने गरेकोमा राजनीति र समाजसेवामा क्रियाशील लामाको पुस्तक तयार हुनु खुसीको विषय भएको बताउनुभयो।

सो पुस्तकबारे समीक्षा गर्दै पूर्वराजदूत राजनीतिज्ञ तथा समाजसेवी नेपालजित लामाद्वारा लिखित ‘मन्थन’ पुस्तक लोकार्पण भएको छ। पुस्तकले राजनीतिक र सामाजिक अभियान, जीवन संघर्ष र सफलताका विविध पक्षलाई समेटेको छ।

सांसदहरू कृष्ण राई, रामेश्वर फ्याल, साहित्यकार तथा पूर्वसांसद नारायण ढकाल, प्रदेश ३ का सांसद छिरिङ दोर्जे लामा, पूर्वराजदूत डा. गणेश योजनलगायतले सो पुस्तक विमोचन गर्नुभयो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नारायण ढकालले संसारमा राजा-महाराजाको मात्र इतिहास लेखिने गरेकोमा राजनीति र समाजसेवामा क्रियाशील लामाको पुस्तक तयार हुनु खुसीको विषय भएको बताउनुभयो।

सो पुस्तकबारे समीक्षा गर्दै पूर्वराजदूत राजनीतिज्ञ तथा समाजसेवी नेपालजित लामाद्वारा लिखित ‘मन्थन’ पुस्तक लोकार्पण भएको छ। पुस्तकले राजनीतिक र सामाजिक अभियान, जीवन संघर्ष र सफलताका विविध पक्षलाई समेटेको छ।

विकास क्षेत्र	संस्था	१०-१०	१५	२०-२२
काठमाडौं, अकपुर, ताप्लेजुङ, बर्दघा	१०	१५	२०	२२
नारायणी, चारमाला, कालिका, हेटौडा	१५	२०	२५	२८
उदयपुर, अनामपुर, मन्थली, धनकुटा	२०	२५	३०	३५
जलपा, विराटनगर, धरम, इलाम, सुनसरी, कैलाली, सुदूरपश्चिम	२५	३०	३५	४०
विभिन्न देश, नेपाल, भारत, श्रीलंका	३०	३५	४०	४५

विकास क्षेत्र	संस्था	१०-१०	१५	२०-२२
काठमाडौं, अकपुर, ताप्लेजुङ, बर्दघा	१०	१५	२०	२२
नारायणी, चारमाला, कालिका, हेटौडा	१५	२०	२५	२८
उदयपुर, अनामपुर, मन्थली, धनकुटा	२०	२५	३०	३५
जलपा, विराटनगर, धरम, इलाम, सुनसरी, कैलाली, सुदूरपश्चिम	२५	३०	३५	४०
विभिन्न देश, नेपाल, भारत, श्रीलंका	३०	३५	४०	४५

विकास क्षेत्र	संस्था	१०-१०	१५	२०-२२
काठमाडौं, अकपुर, ताप्लेजुङ, बर्दघा	१०	१५	२०	२२
नारायणी, चारमाला, कालिका, हेटौडा	१५	२०	२५	२८
उदयपुर, अनामपुर, मन्थली, धनकुटा	२०	२५	३०	३५
जलपा, विराटनगर, धरम, इलाम, सुनसरी, कैलाली, सुदूरपश्चिम	२५	३०	३५	४०
विभिन्न देश, नेपाल, भारत, श्रीलंका	३०	३५	४०	४५

‘संघीयताले मुलुकमा खर्च बढायो’

नेपाल समाचारपत्र

अर्थमन्त्री डा. युवराज खतिवडाले संघीयताले मुलुकमा खर्च बढाएको र सोको परिपूर्तिका लागि करको दर बढाउनु परेको बताउनुभएको छ। अर्थमन्त्री खतिवडाले मुलुकको चालू खर्च आफ्नै आम्दानीबाट सञ्चालन गर्नका लागि पनि केही रूपमा करको दर बढेको बताउनुभयो। उहाँले व्यवसाय गर्नेले आय कर र मूल्य अभिवृद्धि कर तिर्नेपछि तर कर तिर्ने सहज वातावरण सरकारले मिलाउनुपर्नेमा जोड दिनुभयो।

बुटवल उद्योग वाणिज्य संघको ६५औं वार्षिक साधारणसभाको सोमबार बुटवलमा उदघाटन गर्दै अर्थमन्त्री खतिवडाले व्यवसाय गरेर आम्दानी गर्ने र राज्यबाट सेवा लिनेले सरकारलाई कर तिर्नुपर्ने धारणा राख्नुभयो। अर्थमन्त्री खतिवडाले देशमा लगानीमैत्री वातावरण बनाउन सरकारले काम गरिरहेको बताउँदै मुलुकमा लगानीमैत्री वातावरण बनाउन आवश्यक कानून दुई महिनाभित्र संशोधन भइसक्ने दाबी गर्नुभयो।

दोहोरो करमाथि छलफल शुरु

बुटवल, (नेस) प्रदेश नम्बर ५ का मुख्यमन्त्री शंकर पोखरेलले दोहोरो करको समस्या आउन नदिन व्यवस्थित रूपमा छलफल गरिरहेको बताउनु भएको छ। रूपन्देही व्यापार संघको १७औं साधारणसभालाई सोमबार बुटवलमा सम्बोधन गर्दै मुख्यमन्त्री पोखरेलले करका सम्बन्धमा रित्तत रूपमा छलफल शुरु भइसकेकाले दोहोरो करबाट उद्योगी, व्यापारीहरू मारमा नपर्ने बताउनुभएको हो।

उहाँले प्रदेशअन्तर्गतका स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरी प्रदेश सरकार जनताको हितका लागि साभ्ना प्रतिबद्धताका साथ अघि बढ्ने गरी काम गरिरहेको बताउनुभयो। जनताका आकांक्षा अनुसार काम भइ नसकेको स्वीकार गर्दै मुख्यमन्त्री पोखरेलले सरकार सहि दिशामा अघि बढिरहेको दाबी गर्नुभयो।

देशको अर्थतन्त्रलाई दोहोरो अर्धमन्त्री वृद्धि गर्ने संघीय सरकारको नीति अनुरूप नै प्रदेश सरकार पनि लाग्नुपर्नेको बताउनुभयो। रूपन्देही व्यापार संघका अध्यक्ष पदम प्रसाद श्रेष्ठको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा प्रदेश सभा सदस्य भोजप्रसाद श्रेष्ठ, बुटवल उपमहानगरपालिकाका उपप्रमुख गुमादेवी आचार्य, सैन्यमा व्यापार संघका अध्यक्ष जीवनथ पाण्डेलागतले धारणा राखेका थिए।

‘अब के गर्नुपर्ने?’ लगानीमैत्री वातावरणको लागि ? स्थिर सरकार छ, हामी निर्णय प्रक्रिया छिटो गर्ने तयारीमा छौं,’ उहाँको भनाइ छ, ‘कानून संशोधनको अवस्थामा छन। छिट्टै एक दुई महिनामा संसदको विचाराधीन अवस्थामा पुग्नेछन्, संसदले पास गर्छ।’

लगानीलाई एकद्वार प्रणालीबाट अघि बढाउने, कम्पनी कानून, औद्योगिक व्यवसाय, विदेशी लगानी प्रवर्द्धन, विदेशी विनिमय, बैकिङसँग सम्बन्धित कानून संशोधन भएर लगानीमैत्री वातावरणमा मुलुक जाने अर्थमन्त्री खतिवडाले प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो। अर्थमन्त्री खतिवडाले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तीनवटै तहको सरकारले निजी क्षेत्रमा सहकार्य गरेर समृद्धिको बाटोमा अघि बढ्नु पर्नेमा जोड दिनुभयो।

उहाँले बहुवर्षीय आयोजनामा सरकारको अनुगमन गर्ने परिपार्टी कमजोर रहेको खुलासा गर्दै निजी क्षेत्रले सरकारलाई ताकेता गर्नुपर्नेमा जोड

दिनुभयो। प्रदेश नम्बर ५ का उद्योग, वन, वातावरणमन्त्री लीला गिरीले उद्योगी व्यवसायीले प्रदेशको राजधानी रहेको बुटवलमा सोको स्थायित्वका लागि महत्वपूर्ण योगदान दिएकोमा प्रशंसा व्यक्त गर्दै प्रदेश सरकारले आफ्नो भौतिक संरचना बनाएपछि उद्योगी व्यवसायीका संरचना फिर्ता गर्ने समेत बताउनुभयो।

संघका अध्यक्ष खिमबहादुर हमालको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष शंकर गोल्लु, जिल्ला नगर उपाध्यक्ष किशोर प्रधान, एशोसिएट उपाध्यक्ष चन्द्र ढकाल, महासचिव दिनेश श्रेष्ठलागतले उद्योग, पेशा व्यवसाय गर्ने वातावरण नहुँदा समस्या विकराल भएको भन्दै संघीयतासँगै सबै क्षेत्रमा कर बढेको गुनासो राख्नु भएको थियो।

PRESS RELEASE

७५ प्रतिशतसम्म बचत

काठमाडौं, (नेस)

जगदम्बा समूहमा आबद्ध उद्यमीले बेलायती र जर्मनी प्रविधिद्वारा निर्मित गुणस्तरीय प्रिक्स्ट निर्माण सामग्री बजारमा ल्याएका छन्। सिमेन्ट, स्टिललागत विभिन्न निर्माण सामग्रीको उत्पादन तथा विक्री-वितरण गर्दै आएको

JAGDAMBA CONCRETO

BLOCKS • BRICKS • PAVERS

जगदम्बा समूहका उद्योगीले जगदम्बा कंक्रीटो नामक उद्योगबाट ब्लक, ब्रिक, पेभरको साथै अन्य प्रिक्स्ट वस्तुहरू जस्तै फ्ल्याग टायल्स, ससर ड्रेन, कर्मस्टोन आदिको उत्पादन थालेका छन्। कम्पनीको मुख्य उद्देश्य उपभोक्तालाई उचित मूल्यमा उच्च गुणस्तरको वस्तु प्रदान गर्नु रहेको छ। उद्योगद्वारा उत्पादित निर्माण सामग्रीको प्रयोगले निर्माण लगानीमा १० देखि ७५ प्रतिशतसम्म बचत हुने कम्पनीको दाबी छ।

घर, हाउसिङ, अपार्टमेन्ट, सपिङ कम्पेक्स, होटल, बाटो, राजमार्ग, पार्क आदि जस्ता संरचनालाई आवश्यक हुने ईटा, ब्लक, पेभर, कर्मस्टोन, स्ल्याब आदि वस्तुको प्रयोगले निर्माणको फिनिसिङमा प्रयोग गर्न सकिने कम्पनीले जनाएको छ।

टीभीएस मोटर कम्पनी र जगदम्बा मोटर्सद्वारा दरबारमार्ग स्ट्रिट फेस्टिभलको आयोजना

काठमाडौं, (नेस)

टीभीएस मोटरले आफ्नो नेपालको लागि वितरक कम्पनी जगदम्बा मोटर्ससँगको सहकार्यमा दरबारमार्गमा सडक म्युजिक फेस्टिभल आयोजना गरेको छ। उक्त फेस्टिभल टीभीएस मोटर र जगदम्बा मोटर्सको तीन वर्षको यात्रा पूरा भएको उपलक्ष्यमा आयोजना गरिएको हो।

उक्त सडक म्युजिक फेस्टिभलमा भारतीय चर्चित प्यार तथा गायक बादशाह तथा नेपाली कलाकार इन्दिरा जोशी, एड रे तथा एज ब्यान्डले आफ्नो प्रस्तुति दिएका

थिए। साथै बुगि उगिका तीन फाइनिस्टले पनि आफ्नो प्रस्तुति दिएका थिए।

टीभीएस मोटर कम्पनी र जगदम्बा मोटर्सको तीन वर्षे बलिबो सहकार्यमा विभिन्न उत्पादन नेपाली बजारमा भित्रिएको छ, जसमा हाल मात्र सार्वजनिक गरिएको टीभीएस अपाचे आर आर ३५०, टीभीएस एनटर्क १२५ र टीभीएस अपाचे १६० ४ भि रहेको छ। त्यस्तै टीभीएस अपाचे आरआर ३५०, टीभीएस अपाचे आरटिआर १६० २भी, आरटिआर ४भी, आरटिआर १६० र २०० ४भी, टीभीएस स्टाइकर, टीभीएस स्टार सिटी पल्स, टीभीएस भिक्टर, टीभीएस एनटर्क १२५, टीभीएस वीगो, टीभीएस जुपिटर वेस, जेडएक्स क्लासीक, टीभीएस ड्र्याज, टीभीएस जेस्ट १५०, टीभीएस एक्सएल १००, टीभीएस एक्सएल १०० हेभि ड्यूटी रहेको छ। साथै कम्पनीले २०० सीसी थ्री ह्वीलर टीभीएस किङ विक्री गरिरहेको छ।

नेपालका लागि यामाहा मोटरसाइकलको आधिकारिक विक्रेता एमएडब्लू इन्टरप्राइजेजले सोमबार बाराको जितपुरमा नयाँ डिलर शुरु गरेको छ। एमएडब्लूले आजम इन्टरप्राइजेजमार्फत यस क्षेत्रका ग्राहकलाई थ्रि एस (सेल्स, सर्भिस र स्पेयर पार्ट्स)को सुविधा शुरु गरेको हो।

नयाँ शोरूमको उदघाटन जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिकाका मेयर डा. कृष्ण पौडेलले गर्नु भएको थियो। आजम इन्टरप्राइजेजबाट ग्राहकले विश्वस्तरीय प्रविधिजडित यामाहाका लोकप्रिय मोटरसाइकल

मारुती सिमेन्टलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको मापदण्ड प्राप्त

काठमाडौं, (नेस)

मारुती सिमेन्टले उदयपुरमा रहेको आफ्नै चुनढांगा खानीबाट अत्याधुनिक रोटेरी टेक्नोलोजीको ग्रीन फिल्ड प्लान्टद्वारा ओपीसी सिमेन्ट मारुती सिमेन्टको उत्पादन गर्दै आएको छ। मारुती सिमेन्टले नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभागबाट अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको मापदण्ड प्राप्त गर्ने क्रममा क्विलकर ओपीसी सिमेन्ट उत्पादन तथा विक्रीको लागि एनएस/आईएसओ ९००१:२०१५ र क्विलकर-क्रिसिड, ग्राइन्डिङ र क्विलकराइजेसन एवं ओपीसी सिमेन्ट (ग्राइन्डिङ र प्याकिङ) को लागि एनएस/आईएसओ १४००१:२०१५ प्राप्त गर्ने नेपालकै पहिलो कम्पनी बन्न सफल भएको दाबी गरेको छ।

बैंकको क्रेडिट कार्ड देखाएर शून्य ब्याज र किस्ताबन्दीमा स्मार्टफोन पाइने

काठमाडौं, (नेस)

इजी मोबाइल केयर प्रालिले दशैं, तिहार र छठ पर्वको अवसर पारेर बैंकका क्रेडिट कार्ड भएका ग्राहकका लागि फेस्टिभल अफर ल्याएको छ। न्यूरोडको ताम्राकार कम्प्लेक्सको पाँचौं तल्लामा रहेको कम्पनीले विभिन्न ब्राण्डका स्मार्टफोन किस्ताबन्दीमा किन्दा विभिन्न उपहार पनि प्राप्त गर्नसक्ने अफर सार्वजनिक गरेको छ। बैंकको

क्रेडिट कार्ड देखाउनु, शून्य प्रतिशत र किस्ताबन्दीमा स्मार्टफोन लैजानु, नामक अफरअन्तर्गत हाल ग्लोबल आइएमई बैंक, सिद्धार्थ बैंक, नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक, मेगा बैंक, नविल बैंक, सेञ्चुरी बैंक, माछापुच्छ्रे बैंक, प्रभु बैंक, कुमारी बैंकका क्रेडिट कार्ड प्रयोगकर्ताले यसको फाइदा उठाउन सक्नेछन्।

यो अफरअन्तर्गत सुविधा लिनको लागि आफ्नो क्रेडिट कार्डमार्फत मासिक किस्ताबन्दी र शून्य ब्याजमा कुनै पनि ब्राण्डको स्मार्टफोन किन्न सकिनेछ। कम्पनीले बैंकका क्रेडिट कार्ड होल्डरलाई सहज र सुविधाजनक रूपमा मासिक किस्ताबन्दीमा स्मार्टफोन उपलब्ध गराउने गरी यो योजना ल्याएको इजी मोबाइल केयर प्रालिका अध्यक्ष सञ्जित पौडेलले बताउनुभयो। 'हामी १ रुपियाँमा स्मार्टफोन र मासिक किस्ताबन्दीमा स्मार्टफोन दिने नेपालकै पहिलो र एक मात्र कम्पनी हौं, बैंकका क्रेडिट कार्ड होल्डरले सजिलोसँग नै मन परेको स्मार्टफोन किन्न सक्ने सुविधा दिएका छौं,' उहाँले भन्नुभयो।

कम्पनीले क्रेडिट कार्डसहित नगदमा स्मार्टफोन किन्ने ग्राहकका लागि पनि सुविधा र अफर दिएका छन्। ग्राहकले विभिन्न स्मार्टफोनमा न्यूनतम ५ प्रतिशतदेखि १० प्रतिशतसम्मको छुट पाउने छन्। कम्पनीले पुराना फोन साटेर नयाँ फोन किन्न सकिने एक्सचेन्ज सुविधा पनि दिइरहेको छ। यस अफरअन्तर्गत किस्ताबन्दीमा कुनै ब्याज लाग्ने छैन भने ग्राहकले आफ्नो चाहनाअनुसार बाँकी रकम ६ महिना, १२ महिना, १५ महिना र १८ महिनाको किस्ता छनोट गरेर भुक्तानी गर्ने सुविधा दिएका छन्। कम्पनीबाट किनेको फोनमा थप १ वर्षको वारेन्टी सुविधा प्राप्त गर्नेछ भने यो अफरअन्तर्गत ग्राहकहरूको मोबाइल फोन बिग्रमा घरमा नै लिन आउने र मर्मतपछि पुर्‍याइदिने कम्पनीले जनाएको छ।

जगदम्बा कंक्रीटो प्रयोग गर्दा

नयाँ फोन किन्न सकिने एक्सचेन्ज सुविधा पनि दिइरहेको छ। यस अफरअन्तर्गत किस्ताबन्दीमा कुनै ब्याज लाग्ने छैन भने ग्राहकले आफ्नो चाहनाअनुसार बाँकी रकम ६ महिना, १२ महिना, १५ महिना र १८ महिनाको किस्ता छनोट गरेर भुक्तानी गर्ने सुविधा दिएका छन्। कम्पनीबाट किनेको फोनमा थप १ वर्षको वारेन्टी सुविधा प्राप्त गर्नेछ भने यो अफरअन्तर्गत ग्राहकहरूको मोबाइल फोन बिग्रमा घरमा नै लिन आउने र मर्मतपछि पुर्‍याइदिने कम्पनीले जनाएको छ।

नेपालका लागि यामाहा मोटरसाइकलको आधिकारिक विक्रेता एमएडब्लू इन्टरप्राइजेजले सोमबार बाराको जितपुरमा नयाँ डिलर शुरु गरेको छ। एमएडब्लूले आजम इन्टरप्राइजेजमार्फत यस क्षेत्रका ग्राहकलाई थ्रि एस (सेल्स, सर्भिस र स्पेयर पार्ट्स)को सुविधा शुरु गरेको हो।

नयाँ शोरूमको उदघाटन जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिकाका मेयर डा. कृष्ण पौडेलले गर्नु भएको थियो। आजम इन्टरप्राइजेजबाट ग्राहकले विश्वस्तरीय प्रविधिजडित यामाहाका लोकप्रिय मोटरसाइकल

इन्जेक्सन (एफआई) प्रविधि जडान गरिएको छ जसले पार्फमेन्स बढाउनुका साथै इन्धन खपत घटाउछ र यसैले गर्दा यामाहाका मोटरसाइकलहरूमा माइलेज बढी पाइन्छ। यामाहाले दशैं तिहारको अवसरमा नयाँ ग्राहक योजना ल्याएको छ, जसमा यामाहाका मोटरसाइकल तथा स्कुटर किन्ने ग्राहकले कम्तिमा ७ हजारदेखि १ लाखसम्म नगद छुट स्क्र्याचमार्फत पाउनुहुनेछ। साथै, हरेक साता एक जना ग्राहकले यामाहा आर ३ जित्न सक्नुहुनेछ।

नेपालका लागि यामाहा मोटरसाइकलको आधिकारिक विक्रेता एमएडब्लू इन्टरप्राइजेजले सोमबार बाराको जितपुरमा नयाँ डिलर शुरु गरेको छ। एमएडब्लूले आजम इन्टरप्राइजेजमार्फत यस क्षेत्रका ग्राहकलाई थ्रि एस (सेल्स, सर्भिस र स्पेयर पार्ट्स)को सुविधा शुरु गरेको हो।

नयाँ शोरूमको उदघाटन जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिकाका मेयर डा. कृष्ण पौडेलले गर्नु भएको थियो। आजम इन्टरप्राइजेजबाट ग्राहकले विश्वस्तरीय प्रविधिजडित यामाहाका लोकप्रिय मोटरसाइकल

ब्याज करबाट ५ करोड ९३ लाख र बहाल करबाट १० करोड ७० लाख राजस्व संकलन भएको थियो।

प्राकृतिक स्रोतमा आधारित उद्योग एकल स्वामित्वमा खोल्न नदिइने

‘एक घर-एक सीपमूलक रोजगारी’

रामधन राई, खोटाङ

नेपाल समाचारपत्र

हेटौंडा

मकवानपुरको कैलाश गाउँपालिकाभित्र प्राकृतिक स्रोतमा आधारित उद्योग खोल्दा एकल स्वामित्व कायम नहुने भएको छ। गाउँपालिकामा वनमा आश्रित काठ मिल, काठमा सामग्री निर्माण गर्ने फर्निचर उद्योग, क्रसर उद्योग, बालुवा र ढुंगा उद्योग, चुनढुंगा उद्योग, सिमेन्ट उद्योगका कच्चा पदार्थको भण्डार छ।

प्राकृतिक स्रोतमा एकल स्वामित्व हुँदा त्यसले दिने फाइदा पहुँच हुनेको मात्र हुने भएकाले सामूहिक स्वामित्व भएका उद्योगका

लागि मात्र खानीज्य उद्योग सञ्चालन गर्न दिने नीति कैलाश गाउँपालिकाले लिएको हो।

जसअनुसार कम्तिमा २५ जना मिलेर गठन भएको समूह, संस्था तथा कम्पनीले मात्र प्राकृतिक स्रोतमा आधारित उद्योग सञ्चालन गर्न पाउने गरी निर्णय भएको गाउँपालिका अध्यक्ष टंकबहादुर मोक्तानले बताउनुभयो।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि पारित भएको नीतिमा यस्तो व्यवस्था गरिएको अध्यक्ष मोक्तानले जानकारी दिनुभयो। 'हामीले आन्तरिक राजस्व, नदीजन्म पदार्थ संकलन तथा विन्दी/बितरण सम्बन्धी कार्यविधि पारित गरेको छौं,' अध्यक्ष मोक्तानले भन्नुभयो- 'चालू आर्थिक वर्षमा कार्यन्वयन हुने गरी असार ८ गते कार्यविधिलाई गाउँसभाबाट पारित

गरी एकल स्वामित्वको परिकल्पनालाई हटाएका छौं।'

कार्यविधिको दफा १ को उपदफा (ज) मा क्रसर उद्योगको व्यवस्था सम्बन्धी बुँदा राखिएका छन्। क्रसर उद्योगसँगै प्राकृतिक स्रोतमा आश्रित काठ मिल सञ्चालन गर्न पनि एकल स्वामित्वमा नदिइने कार्यविधिमा उल्लेख रहेको अध्यक्ष मोक्तानले बताउनुभयो।

समाजमा एकल स्वामित्वका उद्योग चल्दा वर्गीय द्विष्टले पनि पहुँच र पैसा हुनेले मात्र प्राकृतिक स्रोत साधनमा हालीमुहाली गर्ने भएकाले सामूहिक स्वामित्वको परिकल्पना गरिएको कैलाश गाउँपालिकाले जनाएको छ। सामूहिक स्वामित्वका उद्योग स्थापना हुँदा त्यसले दिने मुनाफा पनि सामूहिकरूपमा वितरण भएर

जाने तथा लगानीमा पनि कम पुँजी भएका व्यक्तिको समेत पहुँच पुग्ने भएकाले यस्तो नीति ल्याउनुपरेको अध्यक्ष मोक्तानको प्रष्टोक्ति छ। बिगतमा बाहुबल र धन प्रयोग गरेर हाथा क्षेत्रका खानीमा निश्चित पुँजीपतीले शासन गरेको तीतो अनुभव छ,' अध्यक्ष मोक्तान भन्नुहुन्छ- 'हाथा पूर्वजहरूले जोगाईदिएको प्राकृतिक स्रोत उपयोग आमसर्वसाधारणले गर्न पाउनुपर्छ।'

गाउँपालिकाका अनुसार हाल गाउँपालिकाभित्र २ वटा क्रसर उद्योग छन्। ती उद्योगलाई पनि कार्यविधिले तोकेबमोजिम १५ दिने सूचना पठाएर सामूहिक स्वामित्वमा जान गाउँपालिकाले अनुरोध गर्नुछ। अन्यथा, कार्यविधिअनुसार खारेजी प्रक्रियामा ती उद्योग जान सक्नेछ।

भूकम्पपीडित लाभग्राहीका लागि 'एक घर-एक सीपमूलक रोजगारी'को अवधारणसहित एकीकृत नमुना वस्ती निर्माण योजना अघि बढाइएको छ। दिक्तेल रूपाकोट मधुवागढी नगरपालिका-१५ विजयखर्कका भूकम्पपीडित लाभग्राहीका लागि सोही स्थानमा 'रामनाथ नमुना एकीकृत वस्ती'को शिलान्यास गर्दै निर्माण योजना अघि बढाइएको हो। स्थानीय भूकम्पपीडितको पहलमा सोही स्थानका शारदाप्रसाद ढकालबाट साढे सात रोपनी जग्गा निःशुल्क उपलब्ध भएपछि नेपालकै पहिलो सीपमूलक व्यवसाय तथा जीविकोपार्जनसहितको एकीकृत नमुना वस्ती बनाउने योजना शुरु गरिएको थियो। उपलब्ध जग्गा प्राविधिक हिसाबले उपयुक्त ठहरिएपछि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण र नगरपालिकाको सहयोग तथा समन्वयमा वस्ती निर्माणको काम अघि बढेको हो। एकीकृत वस्तीमा घर निर्माण गर्ने पीडितलाई सीपमूलक तालिम प्रदान गरी सोही ठाउँमा रोजगारीको समेत व्यवस्था गर्ने निर्माण उपभोक्ता समितिको संयोजक प्रमेश ढकालले जनाउनुभयो। स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्रोत-साधनलाई भरपूर सदुपयोग गर्ने गरी सीपमूलक तालिम तथा रोजगारीको व्यवस्था गर्ने अवधारणा बनाइएको संयोजक ढकालको भनाइ छ। अवधारणा अनुरूप नमुना वस्तीमा उत्पादन गरिएका वस्तु बिक्री गर्नका लागि उक्त स्थानमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याउने गरी योजना बनाइएको छ। मध्यपहाडी लोकमार्गले छोएको स्थान तथा नगरपालिकाले नजिकै पर्ने बुइपाको फर्क दोबाटोमा विश्वकै अग्लो यलम्बरको प्रतिमासहितको पार्क निर्माणको

योजनासमेत अघि बढाइएकोले नमुना वस्तीसम्म पर्यटक तान्न सकिने विश्वास गरिएको छ। पर्यटन विकासको लागि नगरपालिकाले एकीकृत योजनाहरू बनाइरहेको छ। राज्यले बनाएको मापदण्डअनुरूप निर्माण गरिने नमुना वस्तीमा २० पीडित तथा ४ अन्य गरी २४ परिवारका लागि नमुना घर बन्ने भएको छ। जसमध्ये १६ वटाको नक्सा पास भइसकेको छ। वस्तीमा घर निर्माण गर्न चाहाने अन्यलाई समेत सःशुल्क तथा निःशुल्क जग्गा उपलब्ध गराउन सकिने जग्गाधनीले जनाएका छन्।

रमणीय स्थलमा निर्माण हुने वस्तीलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने विविध योजना बनाइएको बताइएको छ। वस्ती निर्माण हुने स्थानबाट सूर्योदय तथा सूर्यास्तको दृश्य अवलोकनका साथै टेम्के, रूपाकोटलगायतका विभिन्न पहाडी श्रृंखलाको समेत दृश्यपान गर्न सकिन्छ। एकीकृत वस्ती नजिकै राधाकृष्ण मन्दिर, चिल्डेनपार्क, सीपमूलक सामग्रीसहितको सामुदायिक भवन, फ्रि वाईफाई, होमस्टे तथा सामूहिक खेती प्रणालीको अवधारणा अघि सारेको जनाइएको छ। दशैं, तिहारपछि निर्माणको कामलाई तीव्रता दिइने निर्माण उपभोक्ता समितिले जनाएका छन्।

एकीकृत नमुना वस्ती निर्माणको लागि नगरपालिकाले यसअघि नै प्रष्ट अवधारणा बनाएकोमा विजयखर्कका स्थानीयले इच्छाशक्ति देखाउनका साथै समन्वयात्मक काममा चासो देखाएकाले काम अघि बढेको नगर प्रमुख दीपनारायण रिजालको भनाइ छ। नगरपालिकाले प्राधिकरण तथा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गर्नका साथै सुफ-बुफका साथ हात हालिसकेकोले कुनै पनि हालतमा उक्त स्थानमा नमुना वस्ती निर्माण भइहाल्ने मेयर रिजालले प्रष्ट पार्नुभएको छ।

पेट्रोलियम पदार्थमा लगाएको पूर्वाधार करबाट २४ अर्ब संकलन

काठमाडौं, (नेस)

सरकारले पेट्रोलियम पदार्थमा लगाएको पूर्वाधार करबाट हालसम्म करिव २४ अर्ब रुपियाँ जम्मा भएको छ। आव २०७४/७५ सम्ममा २२ अर्ब रुपियाँ जम्मा भएको थियो भने चालू आवको २ महिनामा २ अर्ब रुपियाँ थपिएको नेपाल आयल निगमले जनाएको छ। पूर्वाधार करबाट हालसम्म करिव २४ रुपियाँ जम्मा भइसकेको निमित्त नायक कार्यकारी निर्देशक नागेन्द्र साहले जानकारी दिनुभयो। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा १ अर्ब ४२ करोड रहेको थियो भने सोभन्दा अगाडि १ अर्ब १६ करोड थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा मात्रै १२ अर्ब ५८ करोड रुपियाँ बूढीगण्डकी निर्माणको लागि जम्मा भएको नेपाल आयल निगमले जनाएको छ। दैनिक इन्धनको खपत बढ्दै गएकोले पूर्वाधार कर रकम प्रत्येक महिना बढिरहेको छ। प्रत्येक वर्ष २० प्रतिशतको हाराहारीमा इन्धनको माग बढिरहेको निगमको भनाइ छ।

स्वदेशी लगानीबाट बूढीगण्डकी निर्माण गर्न सरकारले पेट्रोलियम इन्धन आयातमा ५ रुपियाँ प्रति लिटर लगाउने गरेको छ। सरकारले आव २०७२/७३ देखि पेट्रोलियम पदार्थमा प्रति लिटर ५ रुपियाँ पूर्वाधार कर लगाउने निर्णय गरेको थियो। सरकारले ऊर्जा विकासका लागि उपभोक्तालाई अतिरिक्त भार नपर्ने गरी आयल निगमले आयात गर्ने पेट्रोल, डिजेल र हवाई इन्धनमा भन्सार विन्दुमै उक्त कर लगाउने घोषणा गरेको थियो। तर, आयल निगमले त्यो कर उपभोक्तासँगै असुल्दै आएको छ। यसअघि सरकारले पेट्रोलियम पदार्थमा भन्सार शुल्क, प्रजापान पत्र शुल्क, सडक मर्मत संभार शुल्क, प्रदुषण शुल्क मूल्य आवृद्धिकर लिँदै आएको थियो। निगमले भारतमा किनेको मूल्य दरभन्दा दोब्बर बढी मूल्यमा उपभोक्तालाई पेट्रोलियम पदार्थ बेच्दै आएको छ। पूर्वाधार करमाफर्त संकलन हुने रकम जलविद्युत् विकासमा लगाउने निर्णय भएको छ।

आनको १९औँ साधारणसभा सम्पन्न

काठमाडौं, (नेस)

नेपाल विज्ञापन संघ (आन) को १९औँ साधारण सभा सम्पन्न भएको छ। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि सञ्चार सचिव महेन्द्रमान गुरुङले सघका गतिविधिको बारेमा चर्चा गर्नुभएको थियो। संघले आव २०७५/७६ का लागि १ करोड ५० लाख रुपियाँबराबरको अनुमानित बजेट छुट्याएको छ। संघले विगतमा फेँ आगामी वर्ष पनि कृति अवादी आयोजना गर्ने महासचिवको प्रतिवेदनमा उल्लेख

छ। सम्पन्न साधारण सभामा सघका अध्यक्ष रवीन्द्रकुमार रिजाल शशिले विज्ञापन उद्योगको रूपमा पहिचान दिनुपर्ने र क्लिन फिड लागू गरी राष्ट्रियताको मुद्दालाई चरितार्थ पार्नुपर्ने बताउनु भयो। संघले आफ्नो स्थापनाकालको २८औँ वर्षमा १९औँ साधारण सभा आयोजना गरेको थियो। साधारण सभामा इमेज गुपका अध्यक्ष आरके मानन्धर, अन्नपूर्ण मिडिया गुपका अध्यक्ष क्याप्टेन रामेश्वर थापा, जनता टेलिभिजनका महाप्रबन्धक लक्ष्मण हुमागाईलगायतले शुभकामना दिनुभएको थियो।

अमेरिकी डलरको मूल्य उच्च हुँदा निर्माणधीन आयोजना प्रभावित

काठमाडौं, (नेस)

अमेरिकी डलरको मूल्यमा उच्च हुँदा वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त हुने रैमिट्यान्समा सकारात्मक प्रभाव परे पनि विकास निर्माणको काममा भने नकारात्मक असर परेको छ। विकास निर्माण एवम् जलविद्युत् आयोजनाका ठेकेदारलाई अमेरिकी डलरमा भुक्तानी दिनपर्ने तथा सामानहरू विदेशबाट ल्याउनु पर्दा अर्थतन्त्रमा नकारात्मक प्रभाव परेको हो। अमेरिकी डलरको मूल्य १ रुपियाँको हाराहारीमा रहेँदा भएका सम्झौतामा आयोजना बढी मर्कामा परेका छन्। स्रोतका अनुसार माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत् आयोजना, मेलम्ची खानेपानी आयोजनालगायतका परियोजना मर्कामा परेको बताइएको छ। हाल एक अमेरिकी डलर खरिदमा ११७ पुग्दा आयोजनाका लागत बढ्न थालेको छ। डलरको मूल्य अहिलेकै अवस्थामा अर्बौं केही दिन बढ्ने हो भने निर्माण आयोजनाको लागत करिब ४० प्रतिशतले बढ्ने देखिएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय बजारबाट सामान ल्याउँदा डलरमा नै एलसी खोल्नुपर्ने बाध्यता रहेको छ। भारतीय मुद्रासँग नेपाली मुद्राको अपरिवर्तनीय भाउ रहेँदा पनि समस्या थपिएको छ। जलविद्युत् आयोजनामा प्रयोग हुने हुने हाइड्रो तथा इलेक्ट्रो मेकानिकल उपकरणदेखि निर्माण सामग्री सबै विदेशबाट आयात हुने गरेको छ।

त्यस्तै डलरमा भुक्तानी दिने गरी सम्झौता भएका आयोजनाका कारण नेपाल विद्युत् प्राधिकरणलाई नोक्सान भएको बताइएको छ। डलर को नकारात्मक असरको प्रभाव कम गर्न सरकारले हेजिड फन्ड स्थापना गर्ने भन्ने विषयमा छलफल चले पनि निर्णय हुन सकेको छैन।

आयातमा आधारित नेपालको अर्थतन्त्र निरन्तरको डलरको वृद्धिसँगै देशको व्यापारघाटा पनि बढ्ने विज्ञहरू बताउँछन्।

दुई महिनामा १ अर्ब राजस्व

विराटनगर, (नेस)

आन्तरिक राजस्व कार्यालय विराटनगरले चालू आर्थिक वर्षको दुई महिनामा १ अर्ब ५ करोड १९ लाख ८९ हजार राजस्व संकलन गरेको छ। सो अवधिमा रहेको १२ करोड ३० लाख ४५ हजार लक्ष्यभन्दा १३ दशमलव १६ प्रतिशत बढी राजस्व संकलन भएको हो।

उक्त राजस्व गत आर्थिक वर्षको तुलनामा ३५ प्रतिशतले बढी हो। आन्तरिक राजस्व कार्यालयका प्रमुख दिलिप गौतमका अनुसार

गत आर्थिक वर्षमा स्वास्थ्य सेवा शुल्कबाट १२ करोड ३९ लाख ५१ हजार र शिक्षा सेवा शुल्कबाट २ करोड ७६ लाख ७८ हजार राजस्व संकलन भएको थियो। सरकारले चालू आर्थिक वर्षबाट दुवै कर हटाएको छ। राजस्व संकलनको अवस्था सन्तोषजनक रहेको छ।

गत आर्थिक वर्षमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय विराटनगरले ५ अर्ब २१ करोड ३४ लाख ६९ हजार राजस्व संकलन गरेको थियो। ५ अर्ब ४६ करोड ४९ लाख ५० हजारको लक्ष्य रहेकोमा लक्ष्यभन्दा ४ दशमलव ६२ प्रतिशत कम

असुली भएको हो। अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भने १६ दशमलव ७१ प्रतिशतले बढी राजस्व असुली गरेको थियो। सो कार्यालयले संकलन गर्ने राजस्वमा आय कर, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तः शुल्क बहाल कर र ब्याज कर पर्दछन्। त्यसमा १ अर्ब ६२ करोड २९ लाख आयकरबाट गत आर्थिक वर्षमा राजस्व संकलन भएको थियो। त्यस्तै मूल्य अभिवृद्धि करको शीर्षकबाट १ अर्ब २१ करोड ८० लाख ७० हजार, अन्तः शुल्कबाट २ अर्ब ५ करोड ४४ लाख ९२ हजार संकलन भएको थियो।

औद्योगिक क्षेत्रका लागि स्थलगत अध्ययन

नरेन्द्र केसी, घोराही

देशका विभिन्न स्थानमा १७ वटा औद्योगिक क्षेत्र थप गर्ने तयारीमा रहेको सरकारले उच्चस्तरीय कार्यदल बनाएर स्थलगत निरीक्षण शुरु गरेको छ।

उद्योग मन्त्रालयका सहसचिव मधुकुमार मरासिनीको संयोजकत्वमा उच्चस्तरीय कार्यदलले अध्ययन शुरु गरेको हो।

कार्यदलमा शहरी विकास मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, भूमि व्यवस्था मन्त्रालय, शहरी विकास तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्रालय, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र गृह मन्त्रालयका प्रतिनिधि रहेका छन्।

टोलीले दाङको घोराही उपमहानगरपालिका-३ स्थित प्रस्तावित लक्ष्मीपुरमा औद्योगिकको निरीक्षण गरेको छ। सबै ठाउँको निरीक्षण गरेपछि प्रतिवेदन तयार पारी चाँडै घोषणा प्रक्रिया अघि बढाउने कार्यदलका संयोजक मरासिनीले जानकारी दिनुभयो।

मन्त्रपरिषदले घोषणाको निर्णय भावनात्मक नहोस् भनेर थप अध्ययन र गृहकार्यका लागि कार्यदल बनाएको उहाँले जानकारी दिनुभयो। उहाँले आफूहरू राजधानी फर्केलगत्तै प्रतिवेदन बुझाउने र घोषणा प्रक्रिया अघि बढ्ने बताउनुभयो।

औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लिमिटेडका अध्यक्ष नन्दीकेशोर बस्नेतले २०७२/७३ बाट अध्ययन शुरु गरेर अहिले घोषणाको चरणमा पुगेको बताउनुभयो। मन्त्रपरिषदले घोषणा गरेपछि डीपीआर र ईआईएको काम

शुरु हुने जानकारी पनि उहाँले दिनुभयो।

दाङ उद्योग वाणिज्य सघका अध्यक्ष नारायण भुसालले धारापानी मन्दिरको धार्मिक वनदेखि पूर्व, गैराखुट्टीदेखि पश्चिम, बबई नदीदेखि दक्षिण र चुरेदेखि उत्तरको साढे पाँच सय बिघा जमीनमा औद्योगिक क्षेत्र प्रस्ताव गरिएको जानकारी दिनुभयो। यसका लागि सबै दलको सहमति रहेको र घोराही उपमहानगरपालिकाको नगरसभाले समेत सहमति दिइसकेको उहाँले बताउनुभयो।

बबईमा तटबन्ध गरेर यो जमीनलाई सात सय बिघा पुऱ्याउन सकिने उहाँले जानकारी दिनुभयो। यो ठाउँमा औद्योगिक क्षेत्र स्थापना भए बबई नदीको तटबन्ध हुनेछ भने कृहरेपानीदेखि धारापानी मन्दिरसम्म सडक निर्माण हुनेछ।

सरकारले दाङको लक्ष्मीपुरसहित १७ वटा स्थानमा औद्योगिक क्षेत्र निर्माणको तयारी थालेको छ। यो योजनाअनुसार ५ वर्षको अवधिमा प्रदेश नम्बर १ मा एउटा, प्रदेश दुईमा तीन वटा, प्रदेश नम्बर प्रदेश तीन र गण्डकीमा दुइ/दुई वटा, प्रदेश नम्बर पाँच, कर्णाली र सातमा तीन/तीन वटा औद्योगिक क्षेत्र निर्माण गरिनेछ। जसअनुसार फापाको दमक, सर्लाहीको सागरनाथ, मकवानपुरको मयुरथाप, चितवनको शक्तिखोर, रूपन्देहीको मोतीपुर, दाङको लक्ष्मीपुर, बाँकेको नौबस्ता, कैलालीको लम्की र कञ्चनपुरको दैजीमा पाँच वर्षभित्र सञ्चालनमा आइसक्नेछन्। गोरखा, तनहुँ, सुर्खेत, कञ्चनपुर, दैलेख, काभ्रे, रौतहट र धनुषामा भने निर्माण थालिने मन्त्रालयले जनाएको छ।

Advertisement for Q's Cinemas featuring the movie 'Batti Gul Meter Chalu'. It includes contact information (T: 4169201 / 4169202, 9801169201), website (www.qscinemas.com), and showtimes for Intu Mintu London ma (11:00 AM, 01:45 PM, 04:30 PM, 07:15 PM) and Q's Premium: Batti Gul Meter Chalu (11:30 AM, 02:30 PM, 05:30 PM, 08:30 PM).

Advertisement for 'Chamati बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि. (बचत तथा ऋण)'. It lists the address (च.मति, का.म.न.पा. १५, च.म.न.पा. ४३५२२५५), email (chamaticooperative@gmail.com), and a list of 10 objectives for the cooperative, including financial stability, social justice, and community development.

एन्फामाथि पूर्व उपाध्यक्षको आरोप

काठमाडौं, (नेस)

अखिल नेपाल फुटबल संघ (एन्फा)का पूर्व वरिष्ठ उपाध्यक्ष मणि कुँवरले सोमबार पत्रकार सम्मेलन गरी वैशाखमा भएको निर्वाचन गलत ढंगले गराएको आरोप लगाएको छ।
कुँवरले सो निर्वाचनमा आर्थिक अनियमितता भएको प्रमाणसहित एन्फालाई आरोप लगाएका हुन्। एन्फाका अध्यक्ष कर्मा छिरिङ शेर्पालाई निर्वाचन समितिलाई ज्यान मार्ने धम्की दिएको, मतदातालाई पैसा दिएको, मतदातालाई भारत भ्रमण गराएको उनले आरोप लगाएका हुन्। यसैगरी चुनाव सकिएलगत्तै मतदातालाई युरोप भ्रमणमा लगेको, पैसाको बलमा न्यायालयमा प्रभावित पारेको र

निर्वाचन दौरान मतदाता तथा अन्य सहयोगीलाई हवाई टिकट बाडिएको उनले प्रस्ट पारे।
दक्षिण एसियाली फुटबल महासंघ (साफ)का उपाध्यक्षसमेत रहेका कुँवरले आफूले यी सबै आरोपमा भएको प्रमाणसहित फिफा र एएफसीमा पठाइसकेको र त्यसको जवाफ कुरेको जानकारी दिए। उनले यो उजुरी सम्बन्धित निकाय युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, राष्ट्रिय खेलकुद परिषदसमेत पेश गर्ने बताए।
एन्फाको नयाँ नेतृत्वका लागि गत वैशाख २२ गते निर्वाचन भएको थियो। निर्वाचनमा कर्मा छिरिङ शेर्पा प्यानल नै मतले विजयी भएको थियो। निर्वाचन विधान विपरीत भएको भन्दै कुँवरले निर्वाचनको एक दिनअघि पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरेर उमेदवारी फिर्ता लिएका थिए।

माहिका र प्रेरणा उपाधिनिकट

काठमाडौं, (नेस)

बसेंटेनर ललितपुर जिल्ला रीष्ट्रिय टेनिस प्रतियोगिताअन्तर्गत महिला सिंगल्समा माहिका राणा र प्रेरणा कोइराला उपाधिनिकट पुगेका छन्।
सातदोबाटोस्थित टेनिस कोर्टमा सोमबार भएका सेमिफाइनल खेलमा माहिकाले अभिलाषा विष्टलाई ६-२ र ६-१ ले पराजित गरिन्। अर्को सेमिफाइनल खेलमा प्रेरणा कोइरालाले मायाका राणालाई ३-६, ७-६ र ६-४ ले हराइन्। पहिलो सेट हारेर पनि जित हात पार्दै प्रेरणाले उपाधिका लागि माहिकासँग खेल्ने पक्का गरेकी हुन्।
पुरुष सिंगल्सतर्फ निक रासटप सहजै अन्तिम चारमा पुगे। निकले आफ्ना प्रतिद्वन्दी निसान श्रेष्ठलाई ६-० र ६-० सेटले हवाइटवास गरेका थिए। अर्को क्वार्टरफाइनल खेलमा प्रदीप खड्काले नवीन मगरलाई ६-३ र ६-२ ले पन्छाएर अन्तिम चारमा पुगे। यसैगरी जितेन्द्र परियार र सन्तोष खत्रीले पनि अन्तिम चारमा स्थान सुरक्षित गरेका छन्।

जितेन्द्रले कमल भण्डारीलाई ६-० र ७-६ को सेटले हराउँदा सन्तोषका प्रतिद्वन्दी महेश श्रेष्ठ रिटायर्ड हर्ट भएका थिए।
त्यस्तै पुरुष र महिला डबल्सका सेमिफाइनल खेलहरू हिजै सम्पन्न भएका थिए। जसमा पुरुषमा सन्तोष खत्री र जितेन्द्र परियार तथा कमल भण्डारी र प्रणव खनालको जोडी फाइनल पुग्न सफल भएका थिए। सन्तोष र जितेन्द्रको जोडी ६-२ र ५-० को सेटको अग्रतामा हुँदा महेश श्रेष्ठ र मनोज राणाले खेल परित्याग गरे। महेशले सिंगल्स खेल पनि छाडेका थिए। अर्को खेलमा कमल र प्रणवले प्रदीप खड्का र नवीन मगरलाई ४-६, ६-३ र १०-८ ले पन्छाए।
महिलातर्फ राणा दिदी-बहिनी माहिका र मायाकाको जोडी प्रेरणा कोइरालालाई ६-४ र ६-० ले हराएका थिए। त्यस्तै अभिलाषा विष्ट र आइरा रावतले अश्लेशा लिसानोभिच र क्याथेरिना माथेमाको जोडीलाई हराउन ३ सेट खेल्नुपरेको थियो।

प्रदीप खड्का सट प्रहार गर्दै।
तस्वीर : उजोल् डंगोल

HOME FURNISHERS PVT. LTD.
Dia Safe
FIREPROOF SAFE AND CABINETS
Tripureshwor, (Way to Thapathali) Kathmandu, Nepal.
Ph.: 4254601 4262240
Mobile: 9851162809

धरहरा

पालो भारतको ?

दक्षिण एसियाली मुलुक माल्दिभ्समा त्यहाँका विपक्षी दलका नेता इब्राहिम मोहम्मद सोलिह नयाँ राष्ट्रपति बन्ने खबर आएको छ।
आइतबार सम्पन्न निर्वाचनपश्चात् सोलिह त्यहाँका राष्ट्रपति बन्ने भएका हुन्, अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चार माध्यमका अनुसार उनले ५८ दशमलव ३ प्रतिशत मत पाएका छन्।
सोहिहले राष्ट्रपति अब्दुला यामिनलाई पराजित गरे पनि त्यहाँ जित-हार भारत र चीनको भएको सुन्दा धरहरा छक्क पन्था छ। मत परिणाम गणना हुनुअघि त्यहाँ यामिनले पुनः सत्ता सम्हाल्ने पूर्वअनुमानलाई चिर्दै नयाँ नतिजा आएको छ। सोहिह भारतीय र यामिन चिनियाँ आशीर्वादका साथ चुनावी मैदानमा उत्रिएपछि नतिजाले कोट्टे फेरेको चर्चासमेत हुन थाल्यो छ।
जे होस्, दक्षिण एसियामा श्रीलंकाबाट शुरू भएको सत्तापक्ष पछारिने चुनावी खेल नेपाल, पाकिस्तान, भुटान हुँदै माल्दिभ्स पुगेको छ। अर्थात् विपक्षीले राजनीतिक चौका मात्रै होइन,

सत्ता सम्हाल्ने मौका पाएका छन्। अब कुरो यस्तै हो भने सत्ताको पासा पल्टिने पालो त भारतकै हो कि क्या हो, सन् २०१९को शुरूआतमा त्यहाँ पनि आम निर्वाचन हुँदै छ क्यार।
सो चुनावमा चीन र अन्य छिमेकी मुलुकको समर्थन भारतीय सत्तापक्ष (भाजपा)वा विपक्षी कांग्रेस आईमध्ये कुन दललाई हन्छ कुन्नी, धरहरालाई अहिलेदेखि नै खुल्दो लाग्न थाल्यो छ।

सत्तमान चलचित्रको उत्सव उत्कृष्टताको

कामना फिल्म अवार्ड्स २०१७ मन परेको फिल्म र फिल्मकर्मीलाई SMS गर्नुहोस्, विजेता बनाउनुहोस्

- विधा: सर्वोत्कृष्ट चलचित्र**
ब्लाइन्ड रक्स (KFA 1A)
घामपानी (KFA 1B)
कू (KFA 1C)
लीली बीली (KFA 1D)
शत्रु गते (KFA 1E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट निर्देशक**
दीपाश्री निरौला - छक्का पञ्जा २ (KFA 2A)
मिलन चाम्स - लीली बीली (KFA 2B)
नवल नेपाल - मंगलम (KFA 2C)
प्रदीप भट्टराई - शत्रु गते (KFA 2D)
सुरेन्द्र पौडेल - कू (KFA 2E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट अभिनेता**
दीपकराज गिरी - छक्का पञ्जा २ (KFA 3A)
दयाहाङ राई - घामपानी (KFA 3B)
सीगात मल्ल - म्फ्यानाकुटी (KFA 3C)
अनमोल केसी - कू (KFA 3D)
प्रदीप खड्का - लीली बीली (KFA 3E)
पुष्प खड्का - मंगलम (KFA 3F)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्र**
बेनीषा हमाल - ब्लाइन्ड रक्स (KFA 4A)
मेनुका प्रधान - शेरबहादुर (KFA 4B)
नीता डुंगाना - पञ्चायत (KFA 4C)
प्रियंका कार्की - शत्रु गते (KFA 4D)
सारा सिरपाली - पिजडा ब्याक अगेन (KFA 4E)
शीला पोखरेल - मंगलम (KFA 4F)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट खलपात्र**
अनुपविश्राम शाही - कू (KFA 5A)
विपीन कार्की - नाका (KFA 5B)
प्रशान्त ताम्राकार - ऐश्वर्य (KFA 5C)
पुकार भट्टराई - पिजडा ब्याक अगेन (KFA 5D)
रमेश रञ्जन फा - संरक्षण (KFA 5E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट हास्य कलाकार**
केदार घिमिरे - छक्का पञ्जा २ (KFA 6A)
जयनन्द लामा - छक्का पञ्जा २ (KFA 6B)
बुद्धी तामाङ - दुई रूपैयाँ (KFA 6C)
राजाराम पौडेल - म यस्तो गीत गाउँछु (KFA 6D)
शिवहरी पौडेल - शत्रु गते (KFA 6E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट संगीतकार**
बसन्त सापकोटा - मलाई आँखामा/ए मेरो हजुर २ (KFA 7A)
अर्जुन पोखरेल - तिमी रोएको पुल/ऐश्वर्य (KFA 7B)
हरी लम्साल - उड्यो मन/ब्लाइन्ड रक्स (KFA 7C)
राजनाराज शिवाकोटी - कुटुमा कुटु/दुई रूपैयाँ (KFA 7D)
दीपक शर्मा - पर्व पर्व/मंगलम (KFA 7E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट पार्श्वगायक**
कालीप्रसाद बास्कोटा - ओझैला पिरतीको/शत्रुगते (KFA 8A)
कृष्ण काफ्ले - पर्व पर्व/मंगलम (KFA 8B)
सुगम पोखरेल - भन्छु आज/म यस्तो गीत गाउँछु (KFA 8C)
सुगम पोखरेल - तिमी रोएको पुल/ऐश्वर्य (KFA 8D)
स्वरूपराज आचार्य - सम्फनाको सारंगी/संरक्षण (KFA 8E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट पार्श्वगायिका**
अञ्जु पन्त - भन्छु आज/म यस्तो गीत गाउँछु (KFA 9A)
बानिका प्रधान - उड्यो मन/ब्लाइन्ड रक्स (KFA 9B)
विन्दु परियार - पर्व पर्व/मंगलम (KFA 9C)
मेलिना राई - कुटुमा कुटु/दुई रूपैयाँ (KFA 9D)
मीना निरौला - रूपै मोहनी/शत्रु गते (KFA 9E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट नवअभिनेता**
सलीनमान बानीया - ए मेरो हजुर २ (10A)
स्वरूपपुरुष ढकाल - छक्कापञ्जा २ (10B)
आशीरमान देशराज श्रेष्ठ जोशी - ग्याङ्स्टर ब्लुज (10C)
सुरज पाण्डे - लम लम लम (10D)
शाकुक ताम्राकार - रानी (10E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट नवअभिनेत्र**
अदिति बुढाथोकी - कू (11A)
दिपीका प्रसाई - ऐश्वर्य (11B)
जसिता गुरुङ - लीली बीली (11C)
सारा सिरपाली - रुद्र (11D)
सीपोरा गुरुङ - भुइँमान्छे (11E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट नवनिर्देशक**
भरना थापा - ए मेरो हजुर २ (12A)
नवराज बुढाथोकी - भुइँमान्छे (12B)
घामपानी - दिपेन्द्र लामा (12C)
पुर्णन्दु फा - संरक्षण (12D)
आर. राजवंशी - शेरबहादुर (12E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट सहअभिनेता**
सलोन बस्नेत - ए मेरो हजुर २ (13A)
जितु नेपाल - छक्का पञ्जा २ (13B)
प्रमोद अग्रहरी - संरक्षण (13C)
शिवहरि पौडेल - शत्रु गते (13D)
रवीन्द्र फा - शेरबहादुर (13E)
- विधा: सर्वोत्कृष्ट सहअभिनेत्र**
अनु शाह - कान्छी (14A)
वर्षा राउत - छक्का पञ्जा २ (14B)
मिथिला शर्मा - आधा लम (14C)
रोजिशा शाही - ग्याङ्स्टर ब्लुज (14D)
रूपा राना - कू (14E)

CO - SPONSORS: **Pashupati BISCUITS**, **Norvic INTERNATIONAL HOSPITAL**

OFFICIAL DRINK: **GOLDEN OAK**

OFFICIAL BANK: **Prabhu Bank**

RED CARPET: **YETI PVC FLOORING**

OFFICIAL VEHICLE: **SUZUKI**

मनपर्ने चलचित्र तथा सिनेकर्मीलाई जिताउनका लागि माथि उल्लेखित Short Keywords टाइप गरी ३७७२२ मा पठाउनुहोस् । जस्तै, सर्वोत्कृष्ट चलचित्र विधामा भोट गर्नका लागि KFA<space> र तपाईंलाई मन परेको चलचित्रको कोड नम्बर टाइप गरी ३७७२२ मा पठाउनुहोस्।